

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 36 (660)

TORONTO, Ontario 1962 — Maironio Metai — rugsėjo (September) mėn. 6 d.

Kaina 10¢

**The Lights
of Homeland**
Lithuanian Weekly
Published by the
Lithuanian R.C. Cultural Society
of Canada.
Authorized as second class mail by
the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.
SAVAITRASTIS
Leidžia
Kanados Lietuvių Katalikų
Kultūros Draugija.
941 Dundas St. W.,
Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas 368-6813

Pavoingas kapas

Yra kapų, nuo kurių šalinas gyvieji. Jie šalinas netik patys, bet griaua ir paminklus jų, kurie gyvi būdami siautė plienų ir krauju. Tai kapai tų, asmenų, kurie savo didybę statė budeliskomis rankomis. Jiems gyviems esant riedėjo ašaros nuo tūkstančių veidų — ne iš gailėsio, o iš nepakeliamos priepasaudos. Dabar, jiems mirus, nesužibė nė viena gyvyčių ašara; jų paminklų parven nusiuka rūstus žiaurumų pasmerkimas...

Yra betgi kapų, kurie telkia gyvuosius. Nuo jų niekas nesišalina, nebent nusišvylė budeliai. Apie juos buriasi gyvieji, mini juos, puošia jų kapus, brangina jų idėjas. Tokių asmenų kapai tampa tikromis šventovėmis, iš kurių dvelkia ne sunaikinimas, o gyvyji dvasia, skatinanti eiti ne kraujo ir plieno keliais, o ryžtingo pasiaukojimo. Kiekvienas kraštas turi tokių kapų. Juose palaidoti dvasios didžiūnai, kurių nesunaikino fizinė mirtis. Jų nemarumas ryškūs jau šlapus gyvenimo linijos, nors gyvenami mūsų tarpe buvo trapūs žmonės, nesidengę jokios fizinės jėgos šarvais. Pvz. kad ir Gandhi. Tai vienas trapiusių ir kartu vienas nemariausių žmonių, kurio kapas tapo krašto šventove.

Pavergtoji Lietuva ir laisvoji jos išeivija neteko a.a. arkivyskupo T. Matulionio. Tai vienas tų asmenų, kurio kapas neabejotinai telks apie save gyvuosius. Jo asmuo visiems lietuviams ir nelietuviams yra herojinis. Beveik ištisą šimtmetį švietė jis giliai krikščioniška meile, išstverminga kančia, drąsiu pasiaukojimu ir nuginklujančiu paprastumu. Nepalaužė jo dvasios nei dažni tarydai, nei suėmimai, nei kalėjimai, nei Solovkos, nei paniekinimai, nei grasinimai. Jis išliko atsparus, bekompromisinis dvasios kovotojas, nors turėjo gyventi didesnę savo gyvenimo dalį pavojuje ir persekiojime. Tuo jis mums ir yra labiausiai vertingas. Jam nestokojo išsilavinimo — buvo baigęs augštuosius teologinius mokslus, tačiau pagrindinė jo stiprybė glūdi krikščioniškajame didvyriume, kurio nepajėgia duoti jokia teorija, jokia teologija, o tik asmenybė, subrandanti dinamiskame tikėjime. Tai Dievo žmogus, kurių taip stokoja dabartinis gyvenimas. Anot amerikiečių generolo Bradley: „Mes turime perduoti mokslininkui ir permąžai Dievo žmogui. Mes perskrodėme atomo paslaptį, bet atmetėm Kristaus pamokslą nuo kalno“.

Tokia reta asmenybė, kaip a.a. arkivyskupas T. Matulionis, negali nešviesti ir po mirties. Jo neįstengė sunaikinti budeliai gyvo, juo labiau neįstengs sunaikinti mirusio. Moralinė didybė šviečia ir iš kapo, kai tuo tarpu politinė ir fizinė galybė sunyksta ties kapo slenkstį. Politiniai bei kariniai mitiniai pavojingi būdai gyvi, o moraliniai didvyriai — mirę. Pastarieji savo dvasiniu palikimu bei moraline jėga atsisuka prieš engėjus, kurių sostai griūva ne nuo jėgos, o iš supuvimo. Mirusių didvyrių sostams nėra pavojaus — jie niekad negriūva ir dargi stiprėja žmonių širdyse. Todėl ir sakome, kad jų kapai yra pavojingi priešams. Kai pvz. Kroatijos karvedžius A. Štetiukas buvo gyvas, gyveno tikrovės, niekas neprieinamas. Tada jis nebuvo pavojingas persekiojėjams, bet kai liko palaidotas, tapo pavojingas, nes masės žmonių telkiasi ties jo kapu kaip ties stiprybės šaltiniu. Tai patį galime pasakyti ir apie a.a. ark. T. Matulionį. Ir jo kapas pavojingas persekiojėjams. Jis buvo ir to krašto krikščioniško tikėjimo uola, į kurią rėmėsi ir ateityje — ir jo telks persekiojantieji.

Tuo tarpu ta uola dengia geležinė uždanga. Ateis betgi laikas, kad garbingojo Lietuvos kankinio arkiv. Matulionio kapas tamsieji šventovė, kuri skelbs to kovotojo šventumą visam pasauliui. Jau dabar laikas pasirūpinti, kad nežūtų jo pėdsakai — pasakyti žodžiai, rašyti pamokslai, laišukai, nuotraukos, atsiminimai, pasakojimai. Visa tai surinkus, susidarys ryškus liudijimas apie tą didžiosios sielos vyrą, kuris yra visos Lietuvos ir krikščionijos pažiba.

Pr. G.

Kas naujo Kanadoje?

MOKESČIŲ KOMISIJA.

kuri tiria pajamų mokesčių grupes ir verslams uždedamus mokesčius, jau sudaryta. Vadovauja K. Cartei iš Toronto.

SOCIALINĖ MEDICINOS

APDRAUDA įvedus. Saskatchewano provincijoje 99 gydytojai išvyko įsiekoti darbo kitur. Provincijoje buvo 904 gydytojai.

KANADOS DCLERIO KRIZĖ

susilaukia vis daugiau kritikos iš JAV. Kadangi Kanada buvo vienas didžiausių JAV prekių importuotojų, dabar įvedus papildomus mokesčius išeivoms prekėms, prekyba turės sumažėti. Tokiai būklei esant, JAV gali uždėti didesnius muitus Kanados prekėms.

IMIGRACIJOS MINISTERIS

Richard A. Bell paskyrė kinečių kilmės advokatą Douglas Jung į imigracinę apeliacinę tarybą. D. Jung gimė Vancouverje 1924 m., mokesi Victoria, B.C. mieste; karo metu tarnavo žvalgyboje Pacifike, nuo 1957 m. yra parlamento atstovas.

ANGLIKONŲ BAZNYCIOS

generalinis sinodas, susirinkęs Kingstone svarstė privačių mokyklų steigimą. Sinodo nuomone, visos viešosios mokyklos, turėtų būti pagrįstos krikščioniškais principais, nuo kurių dabar tolstą. Gali prireikti anglikonam steigti savo parapiškes mokyklas kaip kad daro katalikai.

ANGLOSAXŲ DIENOS

SUSKAITYTOS Ontario provincijoje, — pareiškė suaugusiųjų švietimo direktorius Alan Tho-

mas. Anglų kilmės tarnautojai dar esą vyrauja darbo įstaigose, švietime ir kitose augštesnėse vietose, bet tai tik laikinis dalykas. Ateinantieji 10-20 metų busia kitiškai anglosaksams. Sivu metu Ontario prov. esą 59% anglų kilmės piliečių, 11% — prancūzų ir 30% visų kitų tautybių.

KANADOS KARINIŲ

PAJĖGŲ politika paskutiniu metu susilaukia daug kritikos iš įvairių sluoksnių. Karinis biudžetas sumažintas \$86 mil. Tuo tarpu tarptautinė padėtis nėra nė kiek pagerėjusi. Kai prieš 11 mėn. Berlyno krizė buvo pasiekusios augščiausios laipsni, buvo nartata armija padidinti iš 48.000 iki 59.000; ikišiol tepasiekė 53.000. Dabar, nors padėtis nėra geresnė kaip prieš 11 mėn., tas skaičius vėl sumažinamas iki 50.000.

Darbo šventės proga Kanados katalikų vyskupai paskelbė bendrą ganytojinį laišką, kuriame nagrinėja vadinamąją socializacijos klausimą, kurį pabrėžė popiežiaus Jono XXIII enciklika „Motina ir mokytoja“. Pasak vyskupų laiško, mūsų laikais prasidėjęs socialinis žmonių globos sąjūdis, vadinamas socializacija, esąs vidurio kelias tarp materialistinio socializmo ir individualizmo. Materialistinis socializmas, kuris pasiekė savo kraštutinę išraišką komunizme grąsina žmogaus pavergimu valstybei, o individualizmas grąsina visuomenės organizuotumui. 19 šimtmetis ypač kentėjęs nuo tų dvi-

Europa perims vadovavimą

Nors pasikėsintojų kulkos žvimbė pro galvą, tačiau De Gaulle, kuris pastatė Prancūziją ant kojų, jų nesibaudo. Jis, atrodo, pasiryžęs pasiekti savo užsibrėžtą tikslą — Vakarų Europos vadovavimo atstatymą pasaulyje.

De Gaulle skelbia, kad ir JAV ir Sov. Sąjunga esančios tik „buvo pasaulio vadovai“. Siandien istorija greitai einanti kitu keliu, kurį jis išpranašavo tuoj po II D. karo, kai visa V. Europa buvo griuvėsiuose. Tada jis pasakė:

„Europa turi būti atkurta ant vokiečių ir prancūzų draugystės. Tik tokia Europa galės sudaryti balansą tarp skirtingų pasaulių — Rusijos ir Amerikos“.

Jis tokiame Europos atstatymui buvo paruošęs ir planą. Anot jo, Prancūzija, dėdamasi į tą sąjungą, turi budėti, kad atsikūrusi Vokietija vėl nesudarytų grėsmės pasaulio saugumui.

„Kooperuoti su Rytais ir Vakarais, kiek tai reikalinga, tačiau ne vienam neduoti jokių išpareigojimų“.

Padaryti visas prancūzų kolonijas nepriklausomomis valstybėmis, kad būtų išvengta sukilimų“.

„Išminti visas valstybes apie Reiną, Alpes ir Pirenejus sudaryti vieną politinį, ekonominį ir

strateginį bloką“.

„Tokia Europos tautų sąjunga turi tapti trečiąja pasaulio jėga ir, jeigu reikės, tarpininkė tarp Rytų ir Vakarų“.

„Iškie buvo De Gaulle žodžiai, karui pasibaigus. Tie, kurie jam pritarė, griebėsi darbo tuos planus paversti realybe. Prancūzas Jean Monnet, vadinamas „Europos architektu“, iškūrė ekonominę sąjungą. V. Vokietijos kancleris Adenaueris, nors ir senelis, nors daug kieno ir kritikuojamas, buvo vienas tų didžiausių ramsčių Europos atstatymui ir De Gaulle planų vykdymui.“

1959 m., kai darbo vaisiai jau matėsi, De Gaulle pareiškė: „Tik Europa, Europa nuo Atlanto iki Uralo, Europa bus vienintelė, nuo kurios priklausys pasaulio likimas“.

Gal kiek pertoli De Gaulle nusakė Europos rytinę sieną, minėdamas Uralo kalnus, tačiau jis pranašavo, kad rusai greitai pradės reikalausti geresnių gyvenimo sąlygų. Pasak jo, mažai kas bekalba apie senuosius bolševikų idealus, kaip pasaulio revoliuciją ir pan. Rusai jaučia Kinijos grėsmę. De Gaulle dar tiki, kad V. Europai visais atžvilgiais sustiprės, rusai bus priversti prisili-

ti prie to naujojo pasaulio.

De Gaulle nenori nė girdėti apie joks derybas su Rusija ar aplamai su komunistais betkur pasaulyje. Istorijos banga, De Gaulle nuomone, eina prieš komunizmą. Užtat jis tvirtai ištiki- aš, kad naujoji Europa, bet ne Rusija ir ne Amerika vadovaus pasauliui. Tas jo ištikinimas dažnai ir padaro jį sunkiai sukalbamą amerikiečių sąjungininku. Amerikiečiai kaltina jį siekiantį vadovauti Europai.

Vadinamoji „trečioji jėga“ arba naujoji Europa jau tapo pasaulio dėmesio centru. Azijos ir Afrikos tautos ne tiek dėmesio skiria rusų astronautams, kiek i ekonomikai stiprėjančią Europą. JAV tą irgi mato. Prez. Kennedy pabrėžė: „Siandien šis pasaulis nebėra toks, kur tik dvi jėgos — JAV ir Sov. Sąjunga — konkuruoja viena su kita skiriamos nu- alintos Europos. Siandien Europa atsisoto ant kojų ir yra jėga, su kuria reikia skaitytis“.

O vienas De Gaulle bendradarbis pasakė: „Vakar De Gaulle perėmė Prancūzijos vadovavimą. Siandien Prancūzija perima Europos vadovavimą. Rytų Europa perims pasaulio vadovavimą. Tai yra De Gaulle tikslas“.

V. K.

Jaunimas Kanados Lietuvių Dienoj

JAV-Kanados lietuvių susitikimas Windsore
Radijas apie Lietuvą. Spalvingas dainų ir šokių
koncertas. 200 d. d. dailės parodoje

IX Kanados Lietuvių Diena Windsore. Ont., nusitęsusi net per 3 dienas susilaukė plataus dėmesio. Ji buvo stipriai išsivysčiusi lietuvių ir kanadiečių, ir amerikiečių bendrojoje srityje bei ra-

buvo labai ryškūs. Ta proga buvo sumagyti daugelio ryšių, nutrūkę ar atspalaidavę per ilgą metų eilę. Be to, LD pasižymėjo ir kultūrinėmis lietuvių aktyvėmis.

Dailės paroda

Rugsėjo 1 d. š. š. d. vos baigus sukabinti paveikslus, buvo atidaryta dailės paroda. Rengėjų kito pėn. M. Ties pakvietė jau spėjusi atvykti Windsorą dail. A. Tamošaitis atliaromajam žodžiai. Dailininkas iškėlė didelį lietuvių menininkų kūrybingumą, pažymėdamas, kad išeivijos dailininkai, gyvendami Kanadoje, JAV ir kitose kraštuose, savo darbais itin kelia lietuvių kultūrą ir tiam seronis mūsų sodžiaus kūrėjų tradicijomis. Anais laikais Lietuvoje buvo kreipiamas dėmesys kūrėjų kūrybai. Tai liudija senoji krašto architektūra, dievdirbių stovyklės, smūtkeliai, skrynios, raiziniai, margučiai audiniai.

Dabartiniai mūsų išeivijai savos kultūros puoselėjimas yra svarbus ramstis. Jaunos kartos auklėjime. Be to, jis įgalina parodyti kitataučiams mūsų tautos dvasinius lobynus.

Ikvėpiami senosios tautinės dailės dabartiniai išeivijos lietuviai dailininkai kuria naują meną, kuris visai prilygsta šių laikų ir šių kraštų menininkams. Jau daugelis lietuvių dailininkų yra pasižymėję tarptautinėje dirvoje — jie pirmąją. Esą mes turime jau ir labai pasižymėjusių menininkų. Šioji Windsoro paroda esanti augšto meninio lygio, gausi dalyvių ir kūrinių skaičiumi. Parodoje atstovaujamos įvairios linkmės — nuo modernaus realizmo iki abstraktizmo. Čia yra išstatyta tapyba, akvarelė, grafika, skulptūra ir audiniai.

Dail. A. Tamošaitis, dėkodamas Windsor LD Parodos Komitetui už dailės parodos surengimą, kvietė visus apsilankiusius labiau susidomėti savųjų menininkų kūryba.

Parodos atidaryme dalyvavo ir Lietuvos gen. konsulas Kanadoi dr. J. Zmuidzinas, kuris tarė lietuviškai meną įvertinanti žodį.

Dailės paroda buvo didelis susidomėjimas netik lietuvių, bet ir „rausiai atsilankiusių kitataučių. Dienraštįje „The Windsor Star“ buvo ištetas parodos aprašymas su dail. A. Tamošaitienės austu turistinio drabužių nuotrauka. Su virš 200 darbu parodoi dalyvavo šie dailininkai: A. Galdikas, V. Kasiulis, A. Dargis, V. Petravičius, Jurgis Račkus, J. Rimša, R. Viesulas, T. Valius, J. Dagys, A. Tamošaitienė, H. Zmuidziniene. (Nukelta į 6 psl.)

Lietuvių talka Kanados premjerui

Artėjant JT visumos sesijai, kurioje numatoma iškelti ir Lietuvos pavergimo klausimas, reikiama subrusti visai laisvojo pasaulio išeivijai. Įvairių kraštų lietuvių turėtų nedelsiant kreiptis į gyvenamųjų kraštų vyriausybes informuojant apie Kanados premjero užsimojimą JT ir prašant, kad jų atstovai remtų Kanados siūlomą rezoliuciją.

I. Valiukas, kuris rūpinasi, kad JAV iškeltų Lietuvos okupacijos klausimą JT, rašo „T. Z.“ ir kitiems laikraščiams:

„Viso pasaulio visi geros valios lietuviai turėtų visomis išgalėmis ateiti į talką šiam didžiam valstybininkui John Diefenbakeriui. I šį nepaprastą apimtį talkos darbą Kanados premjerui turėtų įsijungti visi mūsų veiksniai, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, VLIK, LLK ir ALT.“

Būtų tikrai puiku, jei PLB vadovybė imtųsi iniciatyvos suaukti visų mūsų veiksmų specialią konferenciją. Ši konferencija turėtų paruošti ir priimti bendrą veiklos planą. Svarbesnės žygio sritys gal būtų šios: 1. spaudimo organizavimas ir visų kraštų delegacijų prie JT Niujorke; 2. atitinkamos literatūros paruošimas tuo klausimu ir ja aprūpinimas visų kraštų delegacijų; 3. spaudimo organizavimas ir visų kraštų, kuriuose tik yra lietuvių, vyriausybės Lietuvos, Latvijos ir Esti-

jos laisvės reikalų; 4. nuolatinis laisvojo pasaulio spaudos, radijo ir televizijos informavimas šiuo reikalu. Tikrai daug talkos trečiu ir ketvirtu klausimu galėtų duoti PLB-nė, kuri turi savo didesnius ar mažesnius vienetus visoje eilėje kraštų. Šiame darbe nereiktų tenkintis vien tik „didžiųjų“ pastangomis, o įtraukti i ši žygi kiek galima platesnes mūsų mases ir visus mūsų draugus, kuriuos tik turime kitataučių tarpe.

Laiškai Kanados premjerui J. Diefenbakeriui irgi reikšmingi. Jų premjeras, kiek galėdamas, net atsiliepia. Štai vienas toks jo atsiliepimas:

Canada Prime Minister — Premier Minister, Ottawa, August 29, 1962.

Dear Mr. Alsenas:

I was gratified to receive your letter of August 23, in which you so favourably commented upon the attitude I have consistently taken that Soviet imperialism must be denounced in public places and before international bodies such as the United Nations.

The Canadian Government has been earnestly considering the presentation of a resolution to this effect in the United Nations Assembly, and I have received much encouragement from a great number of sources to be the one to present personally such a resolution.

Again I thank you for your gracious letter. I am, Yours sincerely, (Signed) John Diefenbaker.

Savaitės įvykiai

Didžiulis žemės drebėjimas Iranu truko vos vieną minutę, bet spėjo sugriauti apie 200 miestų ir kaimų. Drebėjimas įvyko rugsėjo 1 d. 10 v. 52 min. vakaro ir apėmė 23.000 kv. mylių plotą. Didžiulis žemės drebėjimas Iranu truko vos vieną minutę, bet spėjo sugriauti apie 200 miestų ir kaimų. Drebėjimas įvyko rugsėjo 1 d. 10 v. 52 min. vakaro ir apėmė 23.000 kv. mylių plotą. Didžiulis žemės drebėjimas Iranu truko vos vieną minutę, bet spėjo sugriauti apie 200 miestų ir kaimų. Drebėjimas įvyko rugsėjo 1 d. 10 v. 52 min. vakaro ir apėmė 23.000 kv. mylių plotą.

Alforijoje neramumai tęsiasi. Premjero pavaduotojui Ben Belilai ir politbiuro vadovui ištikimieji kariuomenės daliniai artėja į Alforiją ir nuolatos turi nedidelių susirėmimų su partizaninėmis grupėmis. Casbaho mieste žuvo ar buvo sužeista 100 asmenų. Beje, premjeras Ben Kheda pasakė, kad per radiją atsisaukima i besivaržančias grupes, kviesdamas 15-kos dienų paliauboms, kad per tą laiką vadai taikungu būdu susitartų. Kraštas ištroškęs taikos ir ramaus gyvenimo. Prasidėjus susisaudymams Boghari mieste, 75 mylios nuo Alžyro, i gatvės išsivylė tūkstantinės minios civilių ir sustabdė šaudymą.

Oro manevrai apimantys visą Saurės Amerikos žemyną įvyko rugsėjo 2 d. Per 3½ val buvo sustabdytas visas civilinių lėktuvų judėjimas. Manevruose, kurie buvo skirti išbandyti gynybos priemones prieš puolančius bombonesius, dalyvavo 1600 lėktuvų, 500 bombonesių, kaip ir visada stovėjo paruošti prieš galimą priešą — sovietus.

Pagal JT gen. sekretoriaus U. Tamošaitis, Rusijos diktatorius N. Chruščiovas i JT rudens sesiją važiuoti dabar nemano, bet užtat pareiškė norą susitikti su JAV prezidentu. G. sekretorius su Nikita palietė Berlyno, Vokietijos, Kongo klausimus. Apie savo išrinkimą g. sekretoriumi nieko nepasakė.

Šveicarija kas mėnu išveda i šienavimą savo padirbtų laikrodžių 3.475.984 vienetus. Liepos mėn. išvezė net 4.623.200 laikrodžių už \$32.500.000.

Portugalijai, jei ją spaus JT vadovaujant JAV, mano ištotti i JT, iš Atlanto S-pas ir atsakyti karo bazes, kurias turi JAV Azorų salose.

Amerikos viceprezidentas L. B. Johnson vizituoja Turkiją Graikiją, Kipro salą, Persiją ir Libanoną. Tikslas — sustiprinti ryšius tarp JAV ir šių valstybių.

Olandijoje kyla nenaisitenkinimas Amerikos politika, kuri juos priverstė atsiskyti Vakarų Naujosios Gvinėjos ir ją perduoti

Cekoslovakija buvo rriversta atsiskyti nuo priimto ir padiktuoto nenkmečio 1961-65 ūkio plano. Oficiali priežastis — trūkumas darbininkų, ypač sunkiojoje pramonėje. Dirba daug moterų. Darbininku yra Slovakioi, bet jie labai nenoriai važiuoja į Čekiją.

Nauja Dominija ir Britų Bendruomenės narvs Trinidad pradėjo neriklausimai eventui nuo rugpjūčio 31 d. Tai yra sala, turinti 1.962 kv. mylias, 827.957 gyventojų.

Gana, Afrikos respublika, su diktatoriumi — prezidentu Nkrumah suėmė du savo ministrus — (Nukelta į 6 psl.)

Kai kunigai peržengė vergijos sieną

Atsiminimai apie a.a. arkivyskupą T. Matulionį

Mus pasiekiančios žinios tebe-
ra liūdnos: Katalikų Bendrijos
persekiojimas Rusijoje eina to-
liau! Dabartinis režimas savo te-
roru ir žiaurumu toli pralenkia
caro laikų persekiojimus. Dievo
tikėjimo sunaikinimas yra jo tvi-
tai nustatytas tikslas.

Tarp daugybės kankinių ir ti-
kėjimo persekiojimo aukų vysku-
pui Teofilui Matulionii tenka
garbės vieta. Jis buvo didis kuni-
gas, kuris nebijėjo kankinio mirties
ir nesilenkė negaltingiems
persekiotojams.

Turėjau laimę pažinti vyskupą
Teofilų Matulionį prieš 45 me-
tus. Tada jis buvo Bikavos klebo-
no ir visuomet atvažiuodavo į at-
laidus mano tėviškoje Nautreni-
Rogovka. Čia jis turėjo daug savo
sekejū. Tūkstančiai pamaldžių lat-
vių atidžiai klausė jo ugningų pa-
mokslų. Jis ypač buvo vertinamas
kaip nuodėmių klaukus. Jo klausykla
būdavo apgulta. Darbą bažnyčio-
je jis pradėdavo pirmasis anksty-
vą rytą ir baigdavo paskutinis vė-
lyvą popietę. Bikavoje, kaip ir ki-
tose kaimyninėse parapijose,
vysk. Matulionis buvo mylimas ir
gerbiamas kaip tikrai nuosirdus
ir Dievui pasiaukojęs žmogus.

Jis mokėjo lietuvių, latvių, len-
kų ir rusų kalbas.

Mohilevo arkivyskupas perkėlė
uolų kunigą į Petersburgą ir pa-
vedė jam naujai įsteigtą parapiją
anapus Nevos vartų. Ten jis pa-
statydino naują šventovę Šven-
čiausio Jėzaus Širdies garbei. Jis
tai atliko apskritai ir su nepa-
prasta energija. Ilgus metus kle-
bonavo Matulionis toje parapijo-
je, ir viso Petersburgo katalikų
sluogėnuose buvo žinomas kaip
geras sielų rūpintojas.

Rusijoj kilo revoliucija, ir val-
džią paėmė komunistai. Tada ir
prasidėjo šio ištikimo kunigo kry-
žiaus kelias. Jis buvo keletą kartų
komunistų suimtas ir nuteistas.
Daugelį metų jis turėjo praleisti
sovietų kėlimuose ir priverstin-
nių darbų stovyklose, atskirtas
nuo savo parapijos ir jam patikė-
tų sielų.

Pagalau atėjo išgelbėjimas iš
rusiškioj pragarų, kai 1933 m.
Lietuvos vyriausybė iškeitė 10 ku-
nigų ir sovietinius agentus, sėdė-
jusius Lietuvos kėlimuose.

Man teko garbė ir džiaugsmas
pasveikinti tuos tikėjimo išpaži-
nėjus kunigus Indroje prie Latvi-
jos - Rusijos sienos. Jaudinančiai
buvo tai pasimatymas ir pirmas
pasikalbėjimas tarp senų kuni-
gystės draugų. Vyskupo šventi-
mo Matulionis buvo gavęs Rusi-
joj visai slapta; net kunigai to
nežinojo. Dėlto jo draugai labai
nustebo, kai ant garbingos kanki-
nio galvos buvo uždėta vyskupo
kepuraitė — pūjis. Tada aš pir-
mą kartą pasveikinau jį laisvoje
Latvijos žemėje kaip vyskupą ir
bendro pašaukimo brolį.

Vyskupas Matulionis buvo ap-
sirengęs įprastiniais rusų kalinio
drabužiais. Batai buvo suplyše,
drabužiai sunėdėti ir šiaip taip
sulopyti. Matydami kunigą bei
tikintieji tokios išvaizdos vyskupą
kankini negalėjo sulaukyti ašarų.
Nuvargė ir išalkę kunigai čia pat
buvo pastiprinti tradiciniais lat-
vių sumuštiniais. Po to Indros sto-
tyje visi buvo nufotografuoti, kad
vėliau galima būtų prisiminti,
kaip atrodė kunigai sovietiniame
vargo.

Visi išlaisvinti kunigai su atsi-
radusiais palydovais buvo laukia-
mi Daugpilio katalikų organizaci-
jų, kurios pasitiko juos su gėle-
mis. Patoje stotyje buvo sureng-
tas priėmimas vyskupo Matulio-
nio ir jo bendrų kancijų drau-
gams. Išlaisvinti kunigai aiškia
latvių kalba pareiškė nuosirdžių
minčių, žodžių, vaizdų, plaukian-
čių iš gilaus ištikinimo. Dalyva-
vusiųjų akys sužibo džiaugsmo
ašaroms ir kartu kilo užuojauta
tiems, kurie dar tebeva rusų kėli-
muose ir priverstininių darbų sto-
vyklose.

Tuo laiku atėjo žinia iš Lietu-

Vysk. JUOZAPAS RANCANS

Taip atrodė Kaišiadorių vyskupas
T. Matulionis Vladimiro kalėjime

vos pasienio, kad ten katalikų de-
legacijos laukia kunigų - išpažinė-
jų, pasirašiusios pasveikinti savo
tautiečius laisvoje tėvyneje. Atsi-
veikinimo Daugpilio stotyje su
broliais kunigais ir išpažinėju vys-
kupu Teofilu Matulioniu.

Vėliau vysk. Matulionis aplan-
kė savo draugus Latvijoje, buvo
Rygos vyskupo svečiu ir buvo nu-
vykęs į senąją savo parapiją Bika-
vą, kurioje jis buvo taip nuosir-
džiai mylimas. Latviją ir latvius
jis visada prisimindavo: ir savo
laiskuose iš Romos ir iš Jeruzalės,
ir pagaliau iš savo vyskupijos

centro Kaišiadorių, nepamiršda-
mas pridėti savo vyskupinio pa-
laiminimo.

Ir Latvijos katalikai neužmirš-
uoliojo sielų ganytojo, kuris at-
davė savo gyvenimą už savo gano-
muosius. Vyskupo Matulionio
vardas liks auksinėmis raidėmis
įrašytas į Latvijos Katalikų Ben-
drijos istoriją, kaip vardas pa-
vyzdingo didžiojo kunigo ir lat-
vių tautos draugo.

Red. — Sie atsiminimai rašyti
1948 m. planuojamai monografi-
jai, tačiau nemaziau aktualūs ir
dabar ir tai juo labiau, kad Rygos
vyskupas pagalbininkas J. Ranc-
cans buvo aprašomo epizodo liu-
dininkas. Autorius moka lietuviš-
kai, tačiau šis raštas buvo para-
šytas vokiečių kalba.

Kitas latvių vyskupas B. Slo-
skans savo atsiminimuose mini,
kad Indros stotyje pats vysk. T.
Matulionis tyliai prisipažinęs vys-
kupui Rancans irgi esąs vyskupu.

Tada vysk. R. nuėmęs nuo savo
galvos vyskupinę kepuraitę — pi-
jus ir uždėjęs ją ant vysk. Matu-
lionio galvos.

Apie a.a. arkiv. T. Matulionį
renkama medžiaga būsimam mono-
grafijai: atsiminimai, jo laišukai,
nuotraukos, pasakojimai apie at-
skirus jo gyvenimo epizodus,
anekdotai. Jau surinkta geras
pluoštas, nors dar yra daug sprag-
ų. Ypač trūksta žinių apie arki-
vyskupo jaunystę ir jo gyvenima
li-sios sovietų okupacijos metais.
Turintieji kokios nors medžiagos
apie jį maloniai prašomi siųsti:
Kun. Pr. Gaida, 941 Dundas St.
W., Toronto 3, Ont., Canada.

*Labai dėkui už atsiųstą medžiagą. Pasiruo-
dėsiu siųsti broliams lietuviams šiekimi-
nį ir linkejimus iš savo geriausio.
12.12.62 siųsiu apart lietuvių, latvių ir rusų
pasakė, kad lietuvi gali saviuoti kas nori.*

Taip rašė J.E. a.a. arkivyskupas T. Matulionis. Čia pateiktą ištrauką
iš jo laiško, rašyto 1956. IV. 19 iš S. Sajungos prieš pat išlaisvinimą

LIETUVOS KARIUOMENĖS SUNAIKINIMAS

Rusija niekada nemėgė Lietuvos at-
sizadėti. Nepasiekus 1919 m. Lietuvos
ištvirtinti, rusai laukė vėl patogaus
momento sugrįžti. Po 20 nepriklauso-
mo gyvenimo metų Lietuva buvo daug
seriau pasiruošusi sutikti naują komu-
nizmo antplūdį, nors tarptautinė padė-
tis lietuviams buvo labai nepalanki.

Štai kokia iš Kremliaus dirguojama
linijaėjo mūsų kariuomenės sunaikini-
mas.

1939 m. spalio 19 d. pasirašoma su-
tartinis "dėl savitarpinės pagalbos tie-
kime ir Vilniaus krašto perdavimo Lie-
tuvai". Rusų kariuomenės daliniai įve-
dami į Lietuvą.

1940 m. gegužės 25 d. Sov. Sąjunga
apkaltina Lietuvą nesilaikant draugiš-
kumo sutarties ir reikalauja išleisti
papildomą skaičių rusų kariuomenės.
1940 m. birželio 15 d. gen. V. Vit-
kauskas isako mūsų kariuomenei teik-
ti rusams visokeriopą paramą. Vals-
tybės prezidentui pasitraukus į užsie-
nį, rusams diktuojant, 1940 m. birželio
17 d. sudaroma Justo Paleckio vyriau-
sybė.

1940 m. liepos 3 d. Lietuvos kariuo-
menė pavadinama "liaudies kariuome-
ne". Paskiriami politrukai, kuriems
komunistų partijos buvo pavesta au-
kleti karininkus ir kareivius "politiš-
kai". Išleidžiami laikraščiai "Tiesa" ir
"Kareivis Tiesa".

Po vadinamąjį liaudies seimo rinki-
mų — liepos 15 d. — į kuriuos kariai
buvo privalomai atvesti, pravedamas
dalinis buvusios uniformos pakeitimas
— surusinama uniforma.

1940 m. liepos 12 d. Paleckis paski-
ria kariuomenės vadu gen. F. Baltušį.
Žemaitį, dar 1919 m. kovojusį kartu su
bolševikais prie Šiaulių. Politrukai
pradeda skelbti greitą įjungimą lie-
tvių karių ir raudonąją armiją.

1940 m. rugpjūčio 30 d. Liaudies ka-
riuomenė performuojama į rusų 29 te-
ritorinį šaulių korpus ir įjungiamas į
Pabaltijo ypatingos karo apygardos

sudėtį. Korpo vadu skiriamas gen. V.
Vitkauskas. Lietuviai kariai sumaišo-
si su rusų kariais.

1941 m. vasario 12 d. kariai varomi
rinkti TSRS augštesios tarybos.

1941 m. vasario 23 d. vykdomas ru-
sų karinės priešais priėmimas ir ru-
siškų pulkų vėliavų iškėlimas. Daug
lietuvių karių už pasipriešinimą su-
imama.

1941 m. birželio pradžioje dalis au-
gusių karininkų išsiunčiama į Vorosil-
ovo vardo karinę akademiją Maskvoje.
Vasaros užsiėmimams išvykstama į Pa-
bradės (179 divizija) ir Varėnos (184
divizija) poligonus.

Kas perša komunizmą, TENUEINA PAS PSICHIATRĄ

Manhattan Veteran's Hospital.
Niujorke, gydytojas dr. Lloyd
Bayme buvo vienas iš rusiškų
kalbančių gydytojų, kurie lydojo
JAV medicinos parodą Maskvoje.
Kijeve ir Leningrade. Parodos
palydovai gydytojai grįžo į Ni-
ujorką po 8 savaitių buvimo Sov.
Sąjungoje.

Dr. L. Bayme Niujorko spau-
dos atstovams papasakojo, ką jis
Sov. Sąjungoje matė ir ką girdė-
jo. Jis pasakė, kad skrandžio žai-
domis dažnai Amerikoje suserga
žmonės atsakingas pareigas einą
prekyboje ir pramonėje, o Sov.
Sąjungoje žmonės gauna skilvio
opas dėl to, kad turi gyventi arba
labai mažuose butuose arba kartu
su giminėmis tame pat mažame
bute. Sov. Sąjungoje visa šeima
turi gyventi viename kambaryje,
o tai sudaro patogumą plaučių li-
goms plisti. Dr. L. Bayme susi-
pažino su vienu sovietiniu gydyto-
ju, kuris gyveno viename kamba-
ryje su žmona ir motina. Jo žmo-
na turėjusi atsisakyti kūdikio, nes
nebuvo vietos tame kambaryje.
Abortai sovietuose vėl legalūs, ir
gydytojai juos daro toms poroms,
kurioms jau turi vieną vaiką ir gy-
vena viename kambaryje. Sovietų
gydytojai labai teiravosi apie
amerikinius preventyvinius vaistu-
sus nuo nėštumo, ypač dėmėjosi
tabletėmis. Taip pat dėmėjosi dia-
beto, astmos ir skrandžio žaižų
gydymu Amerikoje, bet kai suži-
nojo, kokiomis dietomis ir kokiais
vaistais tos ligos gydymas, patam-
pė pečiais, nes tų vaistų jie savo
pacientams negali prirašyti ir to-
kių dietų negali patarti.

Dr. Bayme sako, kad sovietų
žmonės nesą kritiškai nusistatę
savių sistemos atžvilgiu, o už
visus blogybes kaltina individua-
lius valdininkus.

Dr. Bayme pastebėjo, kad ru-
sai labai gauda lenkų filmų žu-
-

A. J. KASULAITIS

Atimdams teisę politinėms
grupėms išieivijoje net egzistuoti,
J. M. pateikia VLIKo reformos
planą. Jis tikrai paprastas — iš-
leisti į VLIKą tiek pat PLB atsto-
vų, kiek jų turi politinės grupės.
(Beje, VLIKo politinės grupės tu-
ri po 3 atstovus, o ne po du kaip
J. M. rašo). Iš paviršiaus žiūrint
— tikra demokratija. Tačiau
svarstoma problema nėra tokia
paprasta, kaip nėra paprasta ir
pati demokratija.

I.
Kaip radikalai skiriasi mūsų
nuomonės dėl politinių grupių iš-
ieivijos veiklos, taip lygiai jos skir-
iasi ir išvados dėl VLIKo teisi-
nės prigimties. Visa eilė teisinin-
kų ir politikų yra tuo klausimu
pasisakę iš esmės ir nėra jokio
reikalo kartoti čia jų minčių ir te-
zių. Konstatuojame tik, jog VLI-
Kas niekuomet nebuvo ir nėra jo-
kia emigrantų organizacija, klub-
as ar draugija. Jis yra šandien
mūsų tautos politinė atstovybė ir
jos (tautos) politinės valios reiškė-
jas. Jis iškurtas Lietuvoje politi-
nių grupių, kaip tautos politi-
nės minties reiškiu ir vykdytoju.
Tą jis užkėntavo savo Vasario
16-osios deklaracijoje. Tauta jį pri-
ėmė kaip tokį ir suteikė jam tam
tikras teises ir pareigas, kurias
jis ir dabar turi ir kurių jis net
negali atsisakyti. Jis yra toks,
koks yra — institucija išaugusi iš
tautos, pagrįsta teise, apiboduota
tarptautinės teisės visoje eilėje
precedentų.

Tad betkoks bandymas jį refor-
muoti iš esmės, įvedant į jį įvai-
rias kultūrines organizacijas, yra
mažų mažiausiai nesuprastas.
Nemažėja tas nesuprastas net
ir tuomet, kai jį bandoma įvesti
PLB, kuriai vis dažniau segama
absoliučiu epitetu norint iš jos
padaryti tai, kuo ji nėra.

J. M. reformistinės mintys
matome visą eilę tik praktinių,
tik teorinių neaiškumų. Rašinio
pradžioje autorius visai teisingai
pastebi, jog VLIKas sukurtas po-
litinių partijų ir kovos sąjūdžių
tautos politinei valiai ir minčiai
reikšti. Taigi, teisingai suprasta
jo prigimtis. Tačiau už kelių pa-
ragrafų toks teisingas fakto kon-

1941 m. birželio 22 d. Hitleris prade-
dą karą prieš Rusiją. Per sruite da-
liai karių pasiseka ištukti iš politruku
priešiuose, kitiems tenka žūti Rusijos
slėjuose.

Niekas neįsivaizduos, ką turėjo iš-
kentėti lietuviai rusų, patekęs į komu-
nizmo reples. Visa, kas buvo brangu
lietuvių širdiai, buvo neieinama, gi
visa kas rusiškai buvo augštinama lais-
vės, demokratiškumo vardu. Rusiškias
drausmės batas vis labiau spaudė prie
žemės, niekur nesimatė vilties ar už-
tarimo ir tik kalbos apie karą buvo
vienintelis nusiramimas, kad viskas
ne amžina, kad išdidieji braška ir grū-
va.

V.
Iš kitos pusės, juk ir VLIKo na-
riai ir už jo nugaros stovintys po-
litinių grupių nariai irgi yra tiek
bendruomenės mažąja raide, tiek
didžiąja — nariai. Ir tos grupės,
kur j žmonės atstovauja ne vokie-
čiams ar anglams, bet lietuviškai
jai minčiai ir valiai. Aukos VLI-
Kui plaukia iš lietuvių, tad bend-
ruomenės, visuomenės ar dar
kaip kitaip visą lietuvių išieivijo-
je pavadintumėm. Keistu nesusi-
pratimu tad skamba teigimas,
kad VLIKas turi remtis bendruo-
mene. O kuo jis dabar remiasi sa-
vo praktiniam darbe? Papasais!

Lenkijos ateistų laikraštyje
"Argumenty" pasirodė straipsnis
apie lenkų gyvenimą sovietinėje
Lietuvoje, parašytas augštesios
Lietuvos respublikos tarybos de-
putato lenko Antano Federowicz.
Po dviejų repatriacijų Lietuvoje
dar likę gana daug lenkų. Pagal
1959 m. surašymo duomenis, jų
esą 230.000 arba 8,5% visų Lietu-
vos gyventojų. Šeši lenkai atsto-
vauja lietuvių augš. taryboje: R.
Bender, Wl. Rynkun, J. Sinkie-
wicz, D. Linkiewicz, A. Federo-
wicz ir J. Legawiec. Miestu, ra-
jonu ir darbininkų gyvenviečių
tarybose esą 277 lenkai, o kaimų
— 1.706. Maždaug 300 mokyklų,
kurių trečdalis yra vidurinės arba
aštuonmetės, dėstoma lenkų kal-
ba. Tai daugiausia mišrios mokyk-
los: lenkų - lietuvių arba lenkų -
rusų. Mokytojus paruošia Vil-
niaus ped. inst. ir ped. mokykla.

Sovietinės Lietuvos kino teat-
ruose rodomi lenkų filmai: 1961
m. jų buvo 8, o 1962 m. ikišiol
jau 6. Populiarius dainų ir šokių
ansamblis "Vilija", veikias prie
Vilniaus kultūros namų: turis 100
narių ir yra pasirodęs Rygoje.

Ketvirtadalis milijono lenkų Lietuvoje

Lenkijos ateistų laikraštyje
"Argumenty" pasirodė straipsnis
apie lenkų gyvenimą sovietinėje
Lietuvoje, parašytas augštesios
Lietuvos respublikos tarybos de-
putato lenko Antano Federowicz.
Po dviejų repatriacijų Lietuvoje
dar likę gana daug lenkų. Pagal
1959 m. surašymo duomenis, jų
esą 230.000 arba 8,5% visų Lietu-
vos gyventojų. Šeši lenkai atsto-
vauja lietuvių augš. taryboje: R.
Bender, Wl. Rynkun, J. Sinkie-
wicz, D. Linkiewicz, A. Federo-
wicz ir J. Legawiec. Miestu, ra-
jonu ir darbininkų gyvenviečių
tarybose esą 277 lenkai, o kaimų
— 1.706. Maždaug 300 mokyklų,
kurių trečdalis yra vidurinės arba
aštuonmetės, dėstoma lenkų kal-
ba. Tai daugiausia mišrios mokyk-
los: lenkų - lietuvių arba lenkų -
rusų. Mokytojus paruošia Vil-
niaus ped. inst. ir ped. mokykla.

Sovietinės Lietuvos kino teat-
ruose rodomi lenkų filmai: 1961
m. jų buvo 8, o 1962 m. ikišiol
jau 6. Populiarius dainų ir šokių
ansamblis "Vilija", veikias prie
Vilniaus kultūros namų: turis 100
narių ir yra pasirodęs Rygoje.

Imperialistinių lenkų kėslų
laikraštis nemini. Matyl, dabarti-
nių metu turi didesnių rūpesčių.
Išieivijoj imperialistinė linkmė at-
stovaujama ypač "Lwov ir Wilno"
laikraščiu, nors yra ir modernotų
linkmių. Pvz. Argentinos lenkų
laikraštis išsiedo simpatinga spe-
cialų nr. lietuviams.

Dar viena reforma

MINTYS J. MATULIONIO "VLIKO REFORMŲ" STRAIPSNĮ PERSKAICIUS

statavimas jau nedraudžia auto-
riui daryti išvadą, kad dabar —
šiuo metu — jis (VLIKas) toks,
koks yra, yra jau negeras. Toks
nusistatymas grindžiamas keliais
motyvais.

Vienas — tai laiko tėkmė. Esą
viskas joje keičiasi: "visuomeni-
nis, politinis ir apskritai sociali-
nės gyvenimas". Su šiuo kintamu-
mo dėsniu sutinkame, bet jį pri-
imame kaip motyvą tik tuomet,
kai juo paremti teigimai yra kva-
lifikuojami. Kitais žodžiais, kal-
bėti apie kitimą tik bendromis
frazėmis yra permaža. Vienas da-
lykas yra formų kitimas, kitas —
principų keitimas. Vieną kartą
gyvenimas kinta žmogiškojo ge-
nijaus kūrybinio darbo dėka, ki-
tą — žmogaus žvėries pastango-
mis. Kartais kitimas vyksta pagal
teisę, tradicijas, išmintį, o kartais
— pagal ambicijų, siauražiūriškū-
mo, teisės bei tvarkos nepaisymo
kėslus. Todėl kalbant apie laiko
tėkmę vykstantį kitimą neuž-
tenka tik bendrų bruožų. Deja,
nei J. M. savo rašinyje nurodė,
nei mes matome šandien reikalo
naikinti VLIKo pagrindą, keisti
jo prigimtį (jei tai ir galėtume
padaryti) J. M. norima prasme.
Nė vienas esminis elementas nėra
šandien pakitęs, tad nėra nei
laikas atėjus keisti teisę ir tvarką
VLIKo reikale.

Antras motyvas — tai politinių
partijų "neturėjimas pagrindo"
veikti išieivijoje. Ši klausima
svarstėme pirmame rašinyje. Iš-
to, kas buvo pasakyta yra aišku,
kad ir šis motyvas atkrinta.

Trečias motyvas — tai PLB pa-
jėgumas ir visuotinumumas. Esą
Bendruomenė visuotinė. Ji yra
reali jėga, stipriausia, galingiausia
ir t.t. Todėl ji turinti įeiti į
VLIKą jį sustiprinti. Čia persai
dvi pastabos. Viena — visas PLB
problemu kompleksas nėra toks
aiškus kaip kankuriams atrodo. Nei
teorijoje, nei praktikoje toli
gražu visos Bendruomenės prob-
lemos dar nėra išmąstytos ir vi-
suotiniai priimtos kaip negyčyti-
na tiesa. Antra — svarbiausias gi
dalykas — Bendruomenės orga-
nizacija yra išieivijos organi-
zacija, nežiūrint gana neatsar-
gių pareiškimų, jog Bendruome-
nė yra tautos atstovė ir jos suve-
reniteto reiškiėja. Dar daugiau,
kaip vienas augstas PLB parei-
gūnas pareiškė, net tautos suve-
reniteto laikytoja!). VLIKas tuo
tarpu yra tautos institucija, kuris
vykdo jam tautos pavestus tam
tikrus uždavinius jai pačiai to ne-
galint.

Sumaišius šias dvi sampratas,
žinoma, atsiveria visas glėbis įvai-
riausių galimybių, tik jų manipuli-
racija jokių būdu nenaikina esan-
čių faktų ir principinės padėties.
VLIKas yra VLIKas ir Bendruo-
menė — Bendruomenė. Tai skir-
tingos institucijos iš esmės ir tuo
reikia tik džiaugtis, nes tai rodo
tik mūsų visuomeninį subrendi-
mą. Atvirksčiai — jų suplakimas
liudytu mūsų absoliutų pasimetimą
sveikam mąstyme ir teise pa-
grįstam tautos laisvinimo ir lie-
tuybės išlaikymo darbe.

Iš kitos pusės, juk ir VLIKo na-
riai ir už jo nugaros stovintys po-
litinių grupių nariai irgi yra tiek
bendruomenės mažąja raide, tiek
didžiąja — nariai. Ir tos grupės,
kur j žmonės atstovauja ne vokie-
čiams ar anglams, bet lietuviškai
jai minčiai ir valiai. Aukos VLI-
Kui plaukia iš lietuvių, tad bend-
ruomenės, visuomenės ar dar
kaip kitaip visą lietuvių išieivijo-
je pavadintumėm. Keistu nesusi-
pratimu tad skamba teigimas,
kad VLIKas turi remtis bendruo-
mene. O kuo jis dabar remiasi sa-
vo praktiniam darbe? Papasais!

II.
Pagaliau jokių būdu negalima
suprasti ir kankurių kitų auto-
riaus teigimų, prielaidų ir išva-
dų, dėl kurių čia padarysimos iš-
vados dar daugiau paryškins viso
klausimo statymo nelogiškumą.

J. M. visiškai teisingai teigia,
jog mūsų tauta turi dideles vals-
tybines tradicijas. Tad kodėl jis
dabar nori iš tų tradicijų ir teis-
ės išaugusią instituciją sunive-
liuoti iki eilinės išieivijos organi-
zacijos?

Jis teigia, kad partijos yra tik
"sesėliai" ir "skaicėjai girtis ne-
gali". Jeigu skaičiai J. M. taip
svarbūs, tai koks skaičius regimu
balsavimo būdu pareiškė savo pri-
klausomybę PLB? Iš bene 100.
000 gyvų lietuvių (tautine prasmė)
gal tik 10%. Tačiau regimi
skaicėjai iš tikrųjų netiek svarbūs.
Mes žinome, jog Bendruomenė
remia daug lietuvių. Tačiau mes
irgi žinome, jog lygiai
ir VLIKą remia visa lietuvių, iš-
skyrus mažas grupesles įvairaus
plauko žmoniu.

Pagalau, jei VLIKas sudarytas
iš negyvų (o jei pusgyvių, tai vis-
tik neturintį teisės, nei pa-
grindo egzistuoti), politinių gru-
pių, tai reiškia su juo yra kažkas
iš esmės netvarkoj. Jei taip, tai
kodėl J. M., tai matydamas, vis-
tiek jo nori ir net sutinka į jį
PLB įvesti tik su tiek pat bal-
su, kiek turi tos "vegetuojančios"
grupės. Keliamė šį klausimą visu
rimtumu. Kaip gi galima suderinti
iš vienos pusės VLIKo visišką
teisinį suniveliavimą su noru eiti
į jį ir bendradarbiauti su tomis
grupėmis, kurios gi, pagal J. M.,
net "nelegaliai" gyvuoja.

III.
Labai gaila, kad J. M. po 18
metų dar nemato, kiek gero Lie-
tuvos laisvinimo bare yra atliku-
sios politinės partijos. Suniekin-
damas jų darbą, jis pasidavė tai
mažumai žmonių, kuriems sveika
partijų rivalizacija, jų veikla ir
įtampa yra didžiausia kliūtis. Be
politinių grupių nebūs nei valsty-
bingumo tradicijų tasos, nei vals-
tybės samonės kilimo. Idomu,
jog kiekvienas istorijos diktato-
rus visuomet ir pirmiausia su-
gniuždė kitas partijas, o ir savo
visuomet stengėsi apredyti kito-
kų drabužiu — visuotinio sąjū-
džio, tautinio fronto, vienybės ar-
mijos ir pan., nes kur laisvai ve-
lika politinės partijos, ten niekuo-
met nėra diktatūros.

Labai gaila, kad J. M. kaip ir
kiti reformų šalininkai nedrįso
aiškiai ir tiesiai pateikti svarbiau-
sio reformų motyvo: PLB turi ir
nori vadovauti visam išieivijos gy-
venimui, tad ir laisvinimo dar-
bui, šalpai ir kt., nors tai reikštų
ir teisės paneigimą. Juk nepaslap-
tis, jog tam tikra visuomenės ma-
žuma stovi už to noro. Iš tikrųjų
tik vienas ALB pareigūnas turė-
jo drąsos praeiti tarybos sesioj
tarti tiesos žodį šia prasme.

Trumpai jo mintis tokia: kalba
neina apie Lietuvos laisvinimą ar
Bendruomenės teisę dirbti laisvi-
nimo darbą. Kalba eina apie tai,
kas vadovaus: jie ar mes — čia
vienas iš dabar madingų reforma-
torių, kurie viską nori reformuo-
ti Bendruomenės naudai, džiugu,
kad jis nors, mūsų nuomone,
klysta, bet nesidangsto gražiomis,
bet tušiomis frazėmis.

Labai gaila, kad tokios mintys
kaip J. M. pareikštosis priside-
da prie pastangų tų, kurie samo-
ningai ar nesamoningai griauina
teisę ir tvarką, ant kurių mes visi
turėtume statyti ateities tautinį ir
valstybinį rumą. Dievas davė
mums

Pavergtoje tėvynėje

NUBAUSTI KAUNO VAIZBONAI
LTSR augė, teismo baudžiamųjų bylų teisminei kolegijai svarstė Kauno valstybinio teismo teisėjų kolegija. Nuo 1953 m. iki 1961 m. ši grupė buvo padariusi apvartą virš 3 ml. rb. sena vertė.

Mokslėjus Cukermanas ir Antanas Sakalys nubausti sušaudyti, Jonas Jaskauskas — 15 metų kalėjimo, Tamara Juskevičienė — 7 metais, Peše Kacienė — 6 metais. Vladas Mogila, Naftilijus Slepakas ir Vasilijus Agejevas gavo mazesnes bausmes.

KOMUNISTINĖ PASKENDUOLĖ
Savo laiku Lietuvos komunistams labai patiko A. Vienuolio "Paskenduolė" apie Veroniką Kompoz. V. Baumilas net opera parašė.

Sia vasara tydomis buvo atstovėta komunistinės paskenduolės premjera Alituje. IV vidur. m-lės mokykl. Vyt. Ramanauskas, žinomas girtuoklis ir merozogauda, suviliojo tos pačios m-lės XI klasės mokinę Birutę Sinkevičiūtę. Išivirkusio mokytojo sutepta mergina nusizūdė, palikdama trumpą raštelį: "Jūs privertėte mane pasitraukti iš gyvenimo..." Vietoje epiloso mokytojas dir. V. Mockevičius pareiškė: "Jeigu būtumėm žinoję, kad pat atsikis, Birutė būtų išmėgusi išsibėgėti..." Idomu — kas parašė novelę ir opera šiai komunistinės moralės aukai, kuri, deja, nėra tik rašytojo sukurtas personažas?

MARINUOTI UNGURIAI

Rusnės žuvies apdirbimo įmonė miestų parduotuvėms išsiuntinėjo 5000 stiklinių marinuočių ungurių. Stiklinius puošia užrašas — "Rusnės marinuoti unguriai". Iki metų galo ši įmonė yra numatiusi pristatyti vartotojams 12.000 stiklinių marinuočių žuvies.

V. POVILAITIS TAPO KAUNO VAIZDUS

Kaune ir Vilniuje buvo surengta tapatyto V. Povilaitis dviu parod. Sės jaunosios kartos dailininkas savo kūryba beveik išimtinai skiria Kauno miesto vaizdams. Jo mėgiama tema — matytis jo tūlį per Nerį ir Nemuną, nors kartais jis atiduoda duoklę ir kitoms Lietuvos vietovėms. Geriausiai aliejiniais peizažais tarpe linksniojama: "Isalę laivai", "Zvejų laivai Klapėdoje", "Kauno senamiestis", "Kaunas ties Alekso", "Vėlyva rudeni", "Ne-

rami jūra", "Sartai", "Gatvė Anvkluso", "Augštalitijos peizažas" ir kt. **SIDABRO MEDALIS A. STOSKUI**
Sov. Sąjungos Dailės akademijos prezidentas aukso ir sidabro medaliais įvertino geriausių 1961 m. sukurtų kūrinių autorius. Vienas sidabro medalis paskirtas Lietuvos viražistui Algimantui Stoskui už jo sukurtą viražą "Motina — žemė".

ATIDARYTAS VILNIAUS PLANETARIUMAS

Vilniuje atidarytas pirmasis Lietuvoje planetariumas. Žiūrovams skirta salė turį 150 vietų. Aptemdytame kupole iš R. Vokietijos importuotų aparatų pagalba įsivaizduoja žvaigždes, pasirodo Marsas, Venera, mėnulis, atkuriamas giedras rugpjūčio dangus, padarė nudažo šiaurės pusrailę, praskrieja dirbtinis satelitas. Planetariumo seansas užbaigiamas ausinčių rytų: tenkanti saulė nušviečia Vilniaus miesto panoramą.

Planetariumas atidarė astronomijos entuziastas prof. P. Slavenas ir planetariumo dir. V. Vyskupaitis. Komunistų partijai atidarymo iškilmėse atstovavo Vilniaus miesto komiteto I sekret. F. Bieliauskas, švietimo min. M. Gedvilas ir kultūros min. pavad. V. Jakaitis.

MAGNETOLA "VAIVA"

Kauno radijo gamykla baigia gaminti pirmą bandomojo pobūdžio "Vaivos" magnetolos laidą. "Vaiva" yra žymiai gražesnė už lig šiol gamintą magnetolą "Neringa". Įvesta visa eilė naujų patobulinimų. Radijo gamykla gamina televizijos radijo marmgams ir televizijos kanalų perjungėjus sovietiniams televizijų fabrikams.

RESTORANAI, VALGYKLOS IR KAVINĖS

Paskutiniųjų trejų metų laikotarpyje Lietuvos miestuose atidaryta virš šimto restoranų, valgyklų ir kavinų. Didelės valgyklos pradėjo veikti prie Vilniaus gražų gamyklos, Panevėžio linų kombinato ir Kauno "Raudonojo spalis" fabriko. Palangos psichiatros namų aptarnauti pastatyta 600 vietų valgykla "Vasara". Vilniuje atidaryta darbininkų valgykla "Vostok", restoranas kavinės "Neringa" ir "Kregždutė", Kaune — "Jūratė" ir "Tartu". —vkt—

VISI Į DIDŽIAJĄ METINĘ PARAPIJOS ŠVENTĘ

rugsėjo 15 d., šeštadienį, WELLANDE, St. Stephen's salėje. Pradžia 6 val. vak.

SVENTĖS PROGRAMA:

1. Generalinio Lietuvos Konsulo Kanadoje dr. J. Zmuidzino žodis
2. Toronto "Varpo" choro koncertas
3. Hamiltono tautinių šokių grupės "Gyvataras" pasirodymas

Turtinga loterija • Puikūs bufetas •
Sokiams gros geriausias Wellando orkestras •

Nuoširdžiai kviečiami visi lietuviai iš artimiausių ir tolimiausių apylinkių!

Sventei Rengti Komitetas

WELLAND, Ont.

NIAGAROS PUSIASALIO SVENTĖ
Jau čia pat — rugsėjo 15 d., šeštadienį. Pradžia 6 val. vak.

Todėl ruošimės atvažiuoti visi ir pasikviesime savo draugus. Atvažiuoti yra ir ką, nes šventės meninė programa yra graži ir plati. Ją išpildys "Varpo" choras iš Toronto ir Hamiltono tautinių šokių grupė "Gyvataras", vadov. E. Breichmanienės. Be to, šventės įžanginę kalbą pasakys tik Lietuvoje gen. konsulas Kanadoje dr. J. Zmuidzinas.

I parapijos šventę mus turi skatinti atvykti ne vien jos graži programa, bet ir pareigos jausmas, nes parapija yra židiny, kuriame rusena mūsų brangaus tikėjimo ir tėvynės meilės ugnelė. Nebus perdada pasakyta, kad sava parapija išvijoje yra lietuvių išlaikymo tvirtovė. Čia kas šešmadie-

nis bei įvairiomis šventėmis susirenka visi bendrai maldai, pasitarams, veiklai ir t.t. Visa tai sustiprina mus ir kiekvieno samonėje perbėga mintis, primenantį kadaise lankytas bažnyčias mūsų brangioje tėvynėje.

Savo atsilankymu mes atnešime po šapelį pakurstyti tam religijos ir lietuvių išlaikymo židiniui — parapijai. "Varpo" choro gražioji dainų pynė nuneš mūsų mintis į žaliąsias Nemuno pakrantes, lygiuosius klonus ir Rūpintojėlio kraštą — Lietuvą.

Sventę įvyksta gražioje, visiems gerai žinomoje St. Stephen Hall už Wellando, East Main Street ir Port Robinson Rd. kampas.

Reikia pasakyti, kad rengiamoji šventė yra galbūt paskutinė proga siekti visiems bendrai išeiti į gamtą. Tad iki pasimatymo Wellande rugsėjo 15 d. K. S.

WINNIPEG, Man.

IR MES MINĖSIM MAIRONI. — KL Bnės Winnipeg apyl. valdyba rugsėjo 9 d. tuojau po pamaldų šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje rengia mūsų tautos dainiaus Maironio šimto metų gimimo sukakties ir tautos šventės — Vytuto Didžiojo karūnavimo minėjimą. Programoje: paskaita ir meninė dailė.

Tautiečiai esate maloniai kviečiami gausiai dalyvauti. Valdyba

"Nenuomokit butų katalikams"

Presbiterininkų pastorių John V. Mills iš Toronto, kalbėdamas aiškiu protestantų (orangemen) suvažiavime Woodstocke, pareiškė, kad protestantai nusikalsta nuomdami butus katalikams. Pagal Ontario provincijos nuostatus, jei mokesčių mokesčioje remia viešąją mokyklą, o nuomininkai privačią, tai mokesčiai yra padalinami. Vadinamieji "orangemenai" yra aršiausi katalikiškų mokyklų priešinai. Minėtas pastorių ragino protestantus kovoti už vieną vėliavą — Union Jack — ir už vienos rūšies mokyklą — viešąją, kuri pasak jo, duoda geriausią auklėjimą jaunimui.

Pastorių John Mills yra išrinktas nariu į Toronto Board of Education.

Artėjant savivaldybių rinkimams gruodžio mėn., visiems reikėtų atkreipti dėmesį į dėsnių kėlimą balsuojama. V. K.

Išrinktas ne dėlto, kad žydas

JAV senato komisija tyrinėja skundus dėl diskriminacijos unijų vadovybėse. Komisijos narius nubesubino tarptautinės moteriškų draubųjų darbininkų unijos pirm. 70 m. amž., David Dubinsky. Jis pareiškė:

"Diskriminacija! Aš ne dėlto buvau išrinktas unijos prezidentu, kad esu žydas, bet kad buvau tai vietai tinkamas. Duokite man negrą, puortorikięti ar itala, kuris yra pajėgus tai pozicijai ir aš jį padarysiu viceprezidentu arba verslo agentu... Bet Vargas man, jei aš palaikysiu negrą, žydą ar itala tik dėlto, kad jis priklauso kokiai specifinei rasei".

Po Dubinsky karštos kalbos senato komisija kaltinimus prieš jį atmetė.

PIRKTI REIKIA PROTINGAI

Yra skirtumas tarp aklo pirkimo, kuris remiasi tik spėjimu arba impulsyviu jausmo padidintu noru, ir tvarkingai apgalvoto pirkimo daiktų, kurie yra tikrai reikalingi. Pirmiausia reikia atsakyti į du klausimus: ar esame reikalingi ti daiktai ir ar jų vertė atitinka kainą.

Jei atsakote "taip" ir pirmąjį klausimą, sekantis žingsnis yra įvertinti daiktą, kurį norite pirkti. Jei taks daiktas yra reikalingas "vidutiniškai", patikrink, ko jam trūksta. Jei jis patenka į kategoriją "reikalingas", patikrink, kas garantuoja jo kokybę. Consumer's Association of Canada dėka reikalaujama iš gamintojų prisegti informaciją apie kokybę, kuri pažymi patikrintą pirkėjų patirtį; pirkite patikrintus krautuoves, reikalaukite kokybės pirmo eilės, nesvarbių kokybiškų daiktų ir daug klausimų, skaitykite ir laisvą bendrąją teisę. Quebeco provincijoje, jei tėvai gali įrodyti, kad negalėjo sulaukti savo vaiko nuo nusikaltimo, arba išrodo, kad buvo ir yra geri tėvai, mokė geriausiai, pratinio dorai elgtis, gali būti išsistinti. Tėvo pareiga tai įrodyti ir tik tada jis gali būti laikomas nekaltu.

Kanados ir Britų Common Law provincijos paprastai neuždeda tėvui pareigos tai įrodyti. Tėvas laikomas kaltu dėl apsilėidimo arba kitų teisiskai išrodo aplinkybių. Prv. tėvas buvo įsakęs sūnui ka nors padaryti, ir tas vykdymas sužeidė kitą asmenį. Tėvo apsilėidimo pavyzdžiui gali būti šis teisminis atvejis. Tėvas davė savo 15 metų sūnui šautuvėlį ir leido jį laikyti ir po to, kai jis gavo nusikundimų dėl netinkamo vaiko elgesio. Berniukas sužeidė kitą asmenį savo šautuvu ir tėvas tapo atsakingas.

Nuo tokių atvejų galima apsidrausti gauti Personal Liability Insurance, kuri apdraudžia tėvus dėl vaikų padarytų nuostolių. Ši apdrauda yra galima kartu su namo savininko turto apdrauda. Trijų metų apdrauda \$10.000 sumai atsieina tik \$10, Quebec — \$12.50. C.Sc.

Tėvai atsakingi už vaikų nusikaltimus?

Ar tėvai atsakingi už savo vaikų nusikaltimus, kai sugadinama nuosavybė arba sužeidžiami asmenys? Teisė atsakoma teigiamai — pagal Common Law, provincijų teisę ir pagal Quebeco civilinį kodeksą. Tėvų atsakomybė už sugadinimus ar sužeidimus Quebeco provincijoje yra net didesnė, negu kitose provincijose, kurios vadovaujasi

P A D E K A
Didžiojo skausmo valandą, mirus mano mylimai žmonai Emilijai, reikiu nuoširdžią padėką dr. O. Valaitis už pastangas ligonę išgelbėti iš trumpos ligos.

Nuoširdžiausia mano padėka Hamiltono lietuvių Aušros Vartų parapijos klebonui kun. dr. J. Tadaraukui už kalbėtą rožinį laidotuvių namuose, atlaikytas gedulingas pamaldas bažnyčioje, palydėjimą į amžino poilsio vietą ir suteiktą man daug paguodos, dvasinės stiprybės ir ištermės.

Nuoširdi padėka mano artimiesiems draugams už gėles ir užpraštas šv. Mišias, visiems kitiems už aplankymą, dalyvavimą rožinio kalbėjime ir bažnyčioje pamaldose, palydėjimuose mano brangų asmenį į amžino poilsio vietą ir pareiktas užuojautos.

Tegu Angėliausias visiems atlygita.

Nuliūdęs vyras Juozas Buivydas

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

MARIJA PALIONYTE - TAMOSIŲ
1914 m. amž., atvyko iš Lietuvos pas sūnų Antaną, gyv. Bostone, kuris "inos persikvietimu rūpinosi nuo 1905 m. M. Tamošiūnė pasakytini laiku gyv. sovchoze, suvalstybiniam dvare, kuris prikli. Lietuvos laikais priklausė dr. M. J. Jis 1941 m. buvo suimtas ir nuverstas į Sibirą; vėliau atvyko į Ameriką. M. Tamošiūnė kilusi iš Dūkijos, Jėz. miesto, 1914-1922 m. taip pat gyv. nusl Amerikoje. Sūnus Antanas grįžo į Ameriką 1935 m., vyras mirė. Tamošiūnė mažutis ūkis — 6 ha — buvo prijungtas prie minėto sovchozo.

KRISTAUS DANGUN ZENGIMO
lietuvių bažnyčia, Pittsburgh, Pa., kaip pranešė vietos vyskupijos laikraštis, bus nugriauta, miesto savivaldybės reikalaujant, ir parapija panaikinta. Kun. Jonas Misius šiai parapijai vadovavo 27 metus. Jis yra gimęs 1883 m. vasario 14 d. Kunigu iššventintas 1907 m. liepos 4 d.

SV. JUOZAPO LIET. PARAPIJA, Scranton, Pa., 25 metai vadovauja prel. J. Vincentas Miliauskas. Sukaktis rugpjūčio 26 d. buvo atitinkamai paminėta. Prel. J. V. Miliauskas ir kunigus iššventintas 1919 m. rugpjūčio 26 d.

APOL. NAUJOKAS, išgyvenęs Argentinoje apie 14 metų, rugpjūčio 18 d. lėktuvu iš Buenos Aires atvyko į Čikagą, kur nuolatinių apsigyvens Marquette Parke.

KUN. K. SKRIPKŲ, švenčiantį 70 m. kunigystės jubiliejų, gražiai paminėjo "Sarasota Herald Tribune" laikraštis rugpjūčio 5 d. laidoj. Rugs. 30 d. jubiliatas atšventė 93 m. amžiaus sukaktį.

"EVENING HERALD" laikraštis, Shenandoah, Pa., išsidėjo pirmame psl. straipsnyje apie Lietuvius Dieną, įvykusią rugs. 12 d., kurioje esą dalyvavo 15.000 lietuvių. Reto gimimo straipsnyje, kuris pavadintas "Lietuviai laukia laisvės dienos", pažymėta apie lietuvių persekiojimus Lietuvoje ir sunkias gyvenimo sąlygas.

Argentina

ANTANAS BALSYS mirė liepos 31 d. savo namuose po ilgesnės ligos. Vėlionis buvo gimęs 1900 m. kovo 17 d. Bataki par. Tauragės apskr. Argentinon atvyko 1928 m. Buvo pensininkas. Palaidotas Sarandi kapinėse.

PRANAS JOTAUTAS, kun. A. Lubicko gimnastis, mirė rugpjūčio 7 d. Villa del Dique. Liko žmona Sofija, sūnus Pranas S. Amerikoje, dukterė Olga su šeima ir eilė artimų giminė. Palaidotas rugs. 8 d. vietos kapinėse.

BIOHEMIJOS DAKTARĖ BR. RUKSENAITE nuo pat masydės dienų dalyvauja Argentinos lietuvių Centro scenos darbe bei kitose kultūrinėje veikloje. Argentinos un-tuose yra gavusi diplomus apie šimtas lietuvių, tik nevisi jų dalyvauja lietuviškoje veikloje.

ST. MILIAUSKIENĖ išvykda apsigyventi S. Amerikon, lietuvių muzėjų paaokojo lietuviškų raštų audinį.

ROSARIO LIET B-NĖ liepos 29 d. paminėjo išvijo dieną, o kartu su ja ir mūsų didvyrių Dieną ir Gėrėn. Mišias įvyko parapijos patalpose. Atidaromajį žodį tarė B-nės pirm. Alf. Lukošius.

Italija

ST. LOZORATIS, Lietuvos diplomatas Sefas, Urugvajaus už. r. ministeriui parašė padėkos raštą, išreikšdamas Urugvajaus vyriausybės dėkingumą už dalyvavimą Lietuvos min. a. dr. K. Grauzinio laidotuose. Raštą įteikė Lietuvos charge d'affaires ad interim Urugvajuje A. Grisonas.

Paruošė Pr. Al.

LIETUVIAI SALEZIEČIAI su savo gimnazijos mokiniams dalyvavo tremtinių kongrese Romoje, kuriame buvo paminėtas enciklikos "Exsul familia" dešimtmetis. Ta proga dalyvavo su savo jaunimu ir kitu tautybių saleziečiais. Romoje ukrainiečiai turi seminariją, čekai saleziečiai organizuoja savo jaunimui vasarą stovyklas, vengrai pasiekia sąsajas su šventais.

N. Zelandija

MAIRONIO MINĖJIMAS. — Auklė lande gyvenantys lietuviai paminėjo Maironio sukaktį. Krupščiai parengta paskaita skaite lietuvių apylinkės pirmininkas C. Liutikas. Šioje apylinkėje lietuvių iš viso gyvena apie 80. E.

KRASTO VALDYBA yra surinkusi ir atsuntusi aukų Tautos Fondui, Lietuvos Raud. Kryžiui ir Vasario 16 gimnazijai. E.

ZURNALUI "LITUANUS" paremti Aucklando lietuvių studentai su kitu jaunimu pravedė vąjį ir per kelias savaites surinko \$75. E.

Visais draudimo reikalais

PRASOMĖ KREIPTIS Į
LIETUVISKĄ DRAUDIMO ISTAIGĄ

TRI REALTY LIMITED — Insurance Dept.

Draudimo atstovai: A. PRANCEVIČIUS ir Z. DIDŽBALIS
RASTINĖ: 1127 MAIN ST. E., HAMILTON, ONT.
Telefonas LI. 9-3594 (Darbo valandos: 9 val. ryto iki 10 val. vakaro)

Taupyk ir skolinkis kooperatiniame bankelyje "TALKA"

ISDUODAMOS ASMENINĖS PASKOLOS IKI \$3.000, morčių paskolos iki 60% turto vertės. Nemokamas gyvybės paskolų draudimas. PILNAS CEKIJŲ PATARNAVIMAS.

Darbo dienos: pirmadieniais — penktadieniais 9 val. — 1 val. po pietų. Antradieniais ir penktadieniais 5 val. — 8 val. vakaro.
21, MAIN STREET EAST, ROOM 207 — Telefonas JA. 8-0511

Brazilija

S. PAULO LIET. KAT. MOTERŲ
1914 m. amž., pirminkaujama Izabelės Selesio, s. apjungia nemažą skaičių vyresnių ir jaunesnių lietuvių moterų. Kiekvieno mesio trečiąjį sekmadienį šaukiami susitikimams, kuriais diskutuojama apie lietuvių gyvenimą ir ateitį.

Liepos 8 d. buvo sušauktas viešas vakaras. Želinos gimnazijos salėje, kurioje programoje buvo suvadu. "Kasdienio 3 v. drama "Vergijos grūdas". Pasirodė vyresnės ir jaunesnės scenos mėgėjų pajėgos. Veikalą režisavo kun. J. Šeškevičius. Vakaras ejo su dideliu pasisekimu, davęs nemažą pelną, kurio didesniąją dalį dr. J. v-ba paskyrė jaunimo namų statybai paremti.

RASYT. HENRIKO LOZINSKO veikalas "Antonio Bento — O fantasma da abolição" brazilų literatūros akademijos buvo labai gerai įvertintas ir rašytojui suteikta premija.

S. PAULO lietuviškas jaunimas rodo susidomėjimą lietuvių kalba. Šiuo metu prie LK Bendruomenės choro yra susijorganizavę būrelis, kuriame vieną kartą į savaitę lietuvių kalbą dėsto prel. P. Ragažinskas.

MUZ. F. GIRDAUSKAS, penkerius metus vadovavęs LK Bendruomenės chorui, nuo liepos 1 d. iš chorvedžio pareigų pasitraukė. Choras liko be prityrusio vadovo ir kol kas muzikinio parengimo rūpinasi ilgametis choristas Vikt. Tatarūnas. LKB choras turi tai pačią tautinių šokių ir sporto sekcijas.

PREL. P. RAGAŽINSKAS ir kun. A. Milius dalyvavo Montevideo mieste tarptautiniame Pax Romana kongrese. Pagrindinė tema buvo "Universiteto ir akademinio vaidmuo visuomenėje".

V. ZELINOJE įvyko tradicinė lietuvių jaunimo šventė. 9 val. buvo šv. Mišios, kurias laikė mokykl. atk. dr. vadas kun. J. Šeškevičius. 15 min. gimnazijos salėje išpildyta meninė dalis, kuri šiais metais buvo paskirta poetui Maironiui. Meninę programą paruošė M. Vinksnaitienė, LKB choras ir moks. atk. choras bei tautinių šokių grupė bendromis jėgomis. Sventė susilaukė nemažai publikos ir praėjo sklandžiai. H. Mošinskienė

Urugvajus

PAX ROMANA kongrese Montevideo dalyvavo per 300 atstovų iš 50 kraštų. Pagrindinė tema buvo modernio universiteto problemos ir jų itaka visuomeniniam gyvenimui. Lietuvių kongrese atstovavo dr. V. Vygančaitis iš JAV, K. Čibiras ir kun. J. Giedrys iš Urugvajaus, prel. P. Ragažinskas ir kun. dr. A. Milius iš Brazilijos. I sendraugį konferencija dar buvo atvykęs Survilienė iš Argentinos. Tarpt. Katalikų Studentų S-gos konferencijoje jos pirmininku trečią kartą perrinktas dr. V. Vygančaitis. Lietuva beveik vienbalsiai buvo išrinkta ir Pax Romana taryba. E.

LIETUVOS PASIUNTINYS dabartinis adresas: Legacion de Lituania, c. Ciudad de Paris 5836, Montevideo-Urugvajus. E.

Kada žmogus senas?

Ar galima žmogų vadinti senu, žiūrint į jo metų skaičių? Vienas Niujorko rabinas, kalbėdamas per televiziją, duoda tokį atsakymą: "Jaunuolis, norėdamas patikti ir karinė akademiją, privalo būti nesenesnis kaip 21 m. amžiaus. Tuo tarpu beisbolo žaidėjas jau metamas iš lygos, jei jam sueina 35 m. Tokio pat amžiaus senatorius yra laikomas dar jaunais. Žmonės laikada lengviau atsisvečia, kai jų prezidentas yra maždaug 60 m. amžiaus, nes tokį amžių laiko tai pozicijai geriausia. Ivario imonės visus sulaukusius 60 ar 65 m. išleidžia į pensiją..."

"Nepamirškime, kad kiekvienas yra tiek jaunas, kiek gyvas jo tikėjimas ir tiek senas, kiek didelis jo abejonės: jaunas kaip jo patikėjimas gyvenimu ir senas kaip jo baimė: jaunas kaip jo vilys ir senas kaip jo nusivylimas gyvenimu".

NŌTARAS

ANTANAS LIUDZIUS, B.L. savo įstaiga nuo liepos 1 dienos

perkelė į naujas patalpas —

Turner Building (suite 203)
21 Main St. East, Hamilton.

Telefonai paliečia tie patys: įstaigos: JA. 7-5575; namų — FU. 3-8928

"VYRAI, PAJUDINKIM ZEME!" Šiuo šūkiu vadovaujantis statoni Talkos Namai Londone. Apyl. pirm. J. Butkus dirba. A. Jonynas rodo, kaip "reikia" dirbti, o likusieji "mokosi". Iš kairės: J. Butkus, A. Jonynas, J. Petruskas ir apyl. pirm. pavad. E. Blūmas. Šiuo metu baigiami statyti namų rėmai.

LONDON, Ont.

APYL. V-BOS RUPESČIAI IR LUKESČIAI. — Naujai išrinktoji valdyba liepos 9 d. pasiskirstė pareigoms: pirmininkas J. Butkus, pavad. ir pareigūnas kultūros reikalams — E. Blūmas, sekret. ir ižd. — U. Blyskienė. Šios sudėties apyl. v-ba buvo išrinkta gegužės 12 d. Tada pilno valdybos sastato nepavyko sudaryti, nes susirinkime tuo metu dalyvavo tik 12 asmenų ir tiek pat, iškaitant kandidatus, reikėjo jų išrinkti į v-ba ir į rev. k-ja. Sunku buvo rasti sutinkančių v-bon teiti. Galų gale buvęs pirm. J. Butkus, gelbėdamas susidariusią būklę, sutiko aukotis dar vieniems metams: sutiko ir U. Blyskienė, šeštad. m-lės mokytoja. Taip pat įsijungė jaunas ir energingas E. Blūmas. Daugiau sutinkančių nesuradus, pavesta valdyba trūkstant narius kooptuoti savo nuožūria. Ta ji ir mėgino atlikti nuo geg. 12 d. ligi liepos 9 d. Deja, irgi nepavyko surasti sutinkančių. Lukterta dar pusantro mėnesio, bet ir per tą laiką reikalai nepagerėjo. Šioje aplinkyje valdyba sudaro, kaip taisyklė, penki nariai. Tiek jų buvo bandyta surasti ir ši kartą. Tačiau ir dabar tebedirba tik tie trys augščiausi paminėtieji. Šiais metais valdyba yra ypatingai daug darbo, nes be įprastų organizacinių reikalų, reikia kartu vežti ir didžiąją Talkos Namų statybos našą. Todėl valdyba kreipiasi į visus geros valios lietuvių prasydama: ateikite v-bai ir talką jos organizacinėms darbe, ateikite ir lietuviškų nuosidūmų pasitikykitės patys, kad jai nereikėtų gaišti laiką kiekvienam maldaujant ir gaunant tą patį — neigiamą atsakymą. V-bos pirmininko tel. GE. 9-2747.

I revizijos komisiją įrinkti: A. Petruskas, J. Čegis ir E. Danilūnas. Susirinkusieji į visuotinį susirinkimą ir v-bos rinkimus išreikė nuomonę, kad kol mūsų viršūnės nesutaria, geresnių rezultatų nei negalima tikėtis, nes mažųjų ratelių pastangos sudūžta ir didžiųjų ratų trymimas. Kitaip sakant, mažieji jaučia savo didelių pastangų beprasmybę. Ne vienas šis aplinkybė mėgina išnaudoti savo neveiklumo patieinti, tačiau yra vieša palapit, kad ta nedarni būseną neabejotinai labai blogai veikia į mūsų tautą tiek šiaip, tiek anapus geležinės uždangos.

SERGA L. EIMANTAS šeštad. mokyklos vedėjas ir "Skaitymo Aido" administratorius. Jau išgulejo vieną savaitę Viktorijos ligoninėje ir dar nėra raikau, kaip ilgai reikės ten pasilikti. Linkime mūsų žinomajam visuomenininkui pasveikti. Galintieji aplankyti jį.

OTTAWA, Ont.

JONAS MYKOLAITIS

SUDIEV, PROFESORIAU!

A.a. prof. M. Biržiška studentų atsiminimuose. Vilnių dėstė, kalbėjo ir regėjo

AL. GIMANTAS

Negalėjai nesijaudinti sužinojęs apie dar vieno tauraus lietuvių netekimą. Jei velionis a.a. prof. Mykolas Biržiška nebūtų nieku daugiau pasireiškęs ir tik pasirašęs Lietuvos nepriklausomybės aktą, turėtų būti liūdimas kiekvieno susipratusio lietuvių. Tuo tarpu jo duoklė mūsų tautai yra tikrai didelė. Praeis metai, keli, kol jo šakota, gili ir nepaprastai lietuviška veikla bus tinkamai įvertinta.

Virš trejejo metų teko būti velionies profesoriaus studentu. Beveik tiek pat laiko teko gyventi visiškai šalimais, kaimynystėje — tik siena teskyrė profesoriaus ir mūsų studijų kambarį Pabaltijo unte. Tad, galima sakyti, buvo proga pažinti profesorių ir kaip mokslininką ir kaip asmenį privačiame gyvenime. Šių minčių rašėjas jaučiasi permėtas turti vienas ar kitas pagyrimo žodžius velionies adresu, bet jis tikrai nesuklys taręs, kad studentija M. Biržiška ir mėjo, ir gerbė, ir mylėjo. Ir jei kolege tarpe retkarčiais galėdavai girdėti vieną kitą pašaipą ar juokelį vieno ar kito profesoriaus adresu, vargiai galėdavai ką blogo išgirsti iš jų lūpų apie mirusįjį. Studijų nuomonė, sakysime, tegu ir subjektyvi, bet viena yra tikra, kad M. Biržiška studijuojančius pilnai suprato, pats mėjo juos ir visada stengėsi padėti kitų galėdamas.

Keletas prisiminimų. Vieną vakarą, visiškai užmiršę, kad šalimais gyvenančiam profesoriui traukdomė poilsį, o gal ir miegą, visu balsu užsukę radiją klausėmės amerikoniško džiazo koncerto. Ir nepastebėjome, kai už kokio pusvalandžio, tyliai pasivirė mūsų kambario durys ir pizama bei chalatu vilkis profesorius, su didelio apgailestavimo žvilgsniu pats priėjo prie aparato ir pasuko į žymiai tyliau. Nebarė, nepykė, bent nepardė, tik tyliai pastebėjo, kad per daug garsiai grojame, jam ramybę traukdomė. Likome sugėdinti. Sekančią dieną prisirašėme ir prižadėjome vėl vakarą būti mandagesniais. A.a. profesorius visu nuosirdumu priėmė mūsų atsiprašymą ir kiekvienam spausdamas ranką su šypsniu išlydėjo tarmas, kad viskas eja tvarkoje, jaunimas lieka jaunimu, triukšmingas, entuziazmo pilnas, eja, tai normalu.

Kartkartėmis studentija panorėdavo praversti improvizuotą šokių vakarą. Muzikų būta savų. Mažoji salė, bloko koridoriaus praplečimas, buvo tam reikalui pakankamai erdvi. Dėl galimo triukšmo, kreipėmės ir tame pačiame augštes gyvenusių velionių, kuris visada duodavo savąjį sutikimą, nors gerai žinojome, kad toks triukšmas gali pakankamai į varginti, traukdyti. Suprastas studentus, jų interesus, jis specialiai susirašinėjo su Amerikos lietuvių, jų organizacijomis, siuntė studentų sąrašus, prašydamas padėti, pagelbėti besimokančiam

jaunimui. Nevienas mūsų studentų, M. Biržiška dėka, gaudavo visiškai praverčiančius maisto ar aprangos asmeninius siuntinius. Būdavo džiaugsmo ne vien tik gavėjui, bet ir profesoriui, matant, kad jo pastangos atneša gražius rezultatus.

Mokomasis personalas gavo žemės sklypelių vasaros metu padidinti daržovėms. Vyresnio amžiaus profesoriui su ponia buvo nelengva idirbti gautą žemės lopelį, apšėti, vėliau dažnai laistyti. Jis niekad nedirbo pats prašyti studentijos tautos. Bet tikrai didžiai buvo dėkingas tiems jaunuliams-ėms, kurie ir neprašomi atėdavo ir vieną kitą valandėlį padirbėdavo profesoriaus „daržuose“.

Netiek ten tos naudos būta, bet vis jau pravartus, idomus ir sveikas laisvalaikio praleidimas. Studentijai itin krito akysna profesoriaus didi, nepaprasta Vilniaus krašto meilė. Kiekviena proga jis visad turėdavo ką pasakyti, papasakoti apie vienus ar kitus dalykus, besirūšius su Lietuvos sosine. Dar daugiau. Keletą sėmestru liuanistams jis skaitė visiškai atskirą kursą apie Vilniaus miestą, kuris sutrumpintai ir vadinosi — vilniologija. Šis vardas anglų kalba vedamoje studijų knygelėje, aišku gana savotiškai skambėjo, bet kiekvienas, klausęs jo paskaitų apie Vilnių, paliudys, kad kiekviena valanda vis buvo nauja, idomi, nepasikartojanti. Tai buvo tikrai puikus Vilniaus pažinimas iš universitetinės katedros.

Kiek Vilniumi profesorius gyveno ir sielojosi, vaizdžiai tepasako sekantis atsitikimas. Kartą M. Biržiška sunkiai sirgo. Temperatūra buvo augštai pakilus, jėgos buvo išsekusios. Universiteto lietuviškasis skyrius buvo rimtai susirūpinęs mylimo ir gerbiomo profesoriaus negalavimu. Prie liugonio lovos tebuvo prileidžiami tik žmona ir abu broliai. Augšto

Paminklas generolui Vladui Nagiui - Nagevičiui

Siemet laisvėje gyvenančių lietuvių spauda praturtėjo viena vertinga knyga — gen. V. Nagiaus - Nagevičiaus monografija, redaguota dr. Balio Matulionio.

„Šalin zuikiai!“

Gen. V. Nagius buvo plačios iniciatyvos asmuo, kurio veikla nepriklausomoje Lietuvoje buvo didžiai šakota. Dar būdamas Karo Medicinos Akademijos stud. dalyvavo 1905 m. lietuvių revoliuciniame sąjudyje. 1918 m. rudenį grįžęs į Lietuvą su karo gydytojo naktimi savo sumanumą, sugebėjimus ir energiją pašventė atskuriantis tėvynės reikalams. Gen. V. Nagius visiems lietuviams gerai pažįstamas kaip Karo Muzėjų steigėjas, neuilgais įvairių eksponatų rinkėjas ir nuolatinis jo viršininkas. Tai didysis generolo kūrinys. Šalia Karo Muzėjų gen. Nagiaus veikla plačią mastu reiškėsi ir kitose Lietuvos gyvenimo srityse. Dar 1917 m. Petrapilio seime ugnina kalba skatino visus pasisakyti už reikalingą Lietuvai nepriklausomybę; iš čia kilo garsusis jo pasakymas „šalin zuikiai“. 1908 m.

karščio kamuojamas, ligonis buvo pradėjęs kliedėti. Ir štai, tu haliucinacijų metu, garbingasis senelis regėjo Vilnių, Gedimino kalną, pilį, apie juos kalbėjo karščiudamas. Greit po to sveikata ėmė gerėti, ir jaunimas vėl džiaugėsi matydamas jį auditorijoje.

Šiam autoriui kurį laiką studentų atstovybėje teko tvarkyti kultūrinius reikalus. Įvairūs mįninėjimai, parengimai, bendrojo lavinimo pasikaitas — teko rūpintis jų pravedimu, prelegentų suradimu. Prof. M. Biržiška buvo vienas tu, kuris niekad, o niekad neatšakdydavo ir mielu noru sutikdavo skaityti jaunimui paskaitas, praversti pasnekesius. Tai gėl bekurį įvykių, minėjimų, sutikimų, pagerbtuvių ar kitomis progomis velioni visada matydavome punktuotai sėdinti salėje. Latviai ir estai kolegos, nekartą lietuviams pastebėjo, kad mes turime garbę savo tarpe turėdami vieną Nepriklausomybės Akto signatarą. Tai prasme, nors paskaitas teškaitė tik liuanistams, profesorius buvo plačiai žinomas ir pažįstamas ir kitų pabaltiečių tarpe, kurių neretas, gatvėje sutikęs, visada keldavo skrybėlę ar kepuraitę prieš garbingąjį lietuvių tautos vėterą.

Nelaukime, kad Vilniaus universitete šandien būtų suoruštas bent kuklus gedulo mitingas, kaip dabar įprasta, sužinojęs apie Vilniaus un-to rektoriatu išsivijoje mirti. Šandien sovietinamoje Lietuvoje M. Biržiška koliojamas; jam prikišami visiškai nebūti nusiakaltimai. Tik, deja, neprisimenamas vienas tikrai didelis „nusiakaltimas“, prie kurio velionis neabejotinai būtų prisipažinęs, tai didi, nepaprasta savosios tautos meilė ir meilė sotinei Vilniui! Norėtusi bent tikėtis, kad taip reklamuojamas sovietinis „humanizmas“, dabar, M. Biržiškai mirus, bent nebandytų teršti jo garbingą atminimo.

Petrapiilyje įsteigė medikų korporaciją „Fraternitas Lituanica“ ir visą laiką buvo jos „spiritus movens“. Jis yra vienas pirmųjų lietuvių savanorių Lietuvos kariuomenės kūrėjų, Lietuvos kariuomenės sanitarinės tarnybos organizatorius ir nuolatinis jos viršininkas, Lietuvos laisvės kovų invalidų globėjas, Lietuvos Karininkų Ramovės idėjos sumanytojas ir jos vykdytojas, Lietuvos istorinių vietų saugotojas ir Lietuva Pagražinti dr-jos steigėjas, Lietuvos Jūrininkų S-gos ir jūrininkų mokyklos steigėjas, lietuviškų tradicijų atgaivintojas ir jų puoselėtojas. Jis pirmasis pradėjo pagerbti lietuviškas tautiniais drabužiais atsilankiusias ir Karo Muzėjų, padovanodamas iš muzėjaus sodelio rožę. Be suminėtu ir kitų atliktų darbų generolas buvo ir mokslininkas archeologas, atlikęs Prišmančių kapinių, Impilties ir Apulės piliakalnių kasinėjimus.

Visą gyvenimą pašventęs savo tautos reikalams, nesiliovė jais rūpintis ir patekęs į sunkias gyvenimo sąlygas tremtyje: sirgo tėvynės nostalgija, sielojosi prieš naikinamą Lietuvą ir vis savojo apie sugrižimą. Jau sirgdamas vienu atsilankiusių gydytojų pareiškęs: „Mano sąžinė grynai prieš visus ir prieš Dievą. Aš mirsi nebėju. Mano turtas, kaip matai, tik drabužiai ant manęs. Be turto ir su gryna sąžine žmogus lengva skirtis su šiuo pasauliu“ (62 psl.). Jis mirė 1954 m. rugšėjo 15 d. Willoughby mieste (Cleveland, Ohio, priemiestyje); palaidotas Cleveland mieste Kalvarijos kapinėse.

Knygos tikslas ir apimtis

Velionies žmona Veronika norėdavo pastatyti paminklą savo mirusiam vyrui, bet kapinių taisyklės neleido tai padaryti. Tad pagerbti tikrai nusipelnusį lietuvių tautai asmenį sumanyta atitinkama leidiniu, nušviečiant jo gyvenimą ir atliktus darbus. Knyga yra sudėtinė, parašyta kelių autorių, o jos redaktorius — dr. B. Matulionis. Po redaktoriaus ir knygos leidėjo V. Nagevičienės įžanginio žodžio idėta trumpa gen. V. Nagiaus gyvenimo ir darbų apžvalga anglų k. 13-13 p. Toliau eina V. Nagevičienės biografinis straipsnis „Vladas Nagius - Nagevičius“ 19-63 psl., Sofijos Ozellenės atsiminimų žiupsnelis „Prisimenant gen. gyd. Vladą Nagevičių“ 64-67 p., mokytojos U. Janušienės straipsnis „Generolas Nagius — tautiško ugdymo“ 68-80 p., dr. B. Matulionio rūpestingai surinkta medžiaga apie didįjį gen. Nagiaus kūrinių — Karo Muzėjų, kuri šandien okupantai yra išniekinę ir sunaikinę, kad lengviau palaužtų pavergtą lietuvių tautinį atsparumą. Autorius yra panaudojęs net apie 40 įvairių šaltinių ir lietuvių spaudoje straipsnių apie Karo Muzėjų, taip pat yra apklusinėjęs žodžių gyvuosius liudininkus, buvusius muzėjų tarnautes bei bendradarbius. Čia dr. B. Matulionis yra atlikęs didelį darbą, gaminą išsamiai aprašydamas Karo

Muzėjų. Ir antras gana ilgas dr. B. Matulionio straipsnis apie dr. V. Nagių ir korporaciją „Fraternitas Lituanica“ 275-350 p.; gen. St. Raštikis iš savo atsiminimų pateikia daug žinių apie gen. V. Nagiaus veiklą, ypač jo idėta darbą ir parodytą rūpestį Karo Muzėjuje 168-225 p.; dr. V. Ingelevičius trijuose straipsniuose rašo apie gen. Nagių Lietuvos kariuomenės sveikatos tarnyboje 226-235 p., jo rūpinimąsi karo invalidais 257-260 p., ir kaip apie frateritietį 266-274 p.; prof. J. Puzinas — „Vl. Nagius - Nagevičius kaip archeologas“ 236-247 p.; dr. A. P. Mažeika, apie Nagiaus jūrinę veiklą 261-265 p. ir Br. Tvarčūnas — „Didįjį invalidų globėją prisimenant“ 251-256 p. Knygos pabaigoje yra rėmėjų sąrašas, vardynas ir paveikslų sąrašas. Knygos turinį gal geriau derėjo dėti knygos pradžioje kaip yra daugiau priimta pasaulinėje literatūroje, o ne pabaigoje.

Kaip matyti iš pateiktų knygos turinio redaktoriaus, monografijos tikslas buvo nušviesti visas gen. Nagiaus veikimo sritis, ir autoriai — parinkti tu sričių specialistai. Tik gaila, kad apie Karo Muzėjų nesimė parašyti studijos buvo jo ilgamečiai tarnautojai ir visą laiką iš to duoną valge, o ryžosi tam darbu buvęs visai pašalinis ir jis atliko darbą neblogiau už anuos. Už tai jam iš lietuvių visuomenės priklausoma didelė padėka ir pagarba. Knygoje yra daug medžiagos iš nepriklausomos Lietuvos kultūrinio gyvenimo, kuri naudinga kiekvienam lietuviui pažinti. Kadangi knyga yra kelių autorių, tad redaktoriui buvo sunku išvengti kai kurių pasikartojimų, paralelizmų, bet tai nemazina kygos vertės.

Knygos kalba gana sklandi; kalbą yra žiūrėjęs rašytojas A. Giedrius. Atspausdinta ant gero popieriaus ir dailiai iršta.

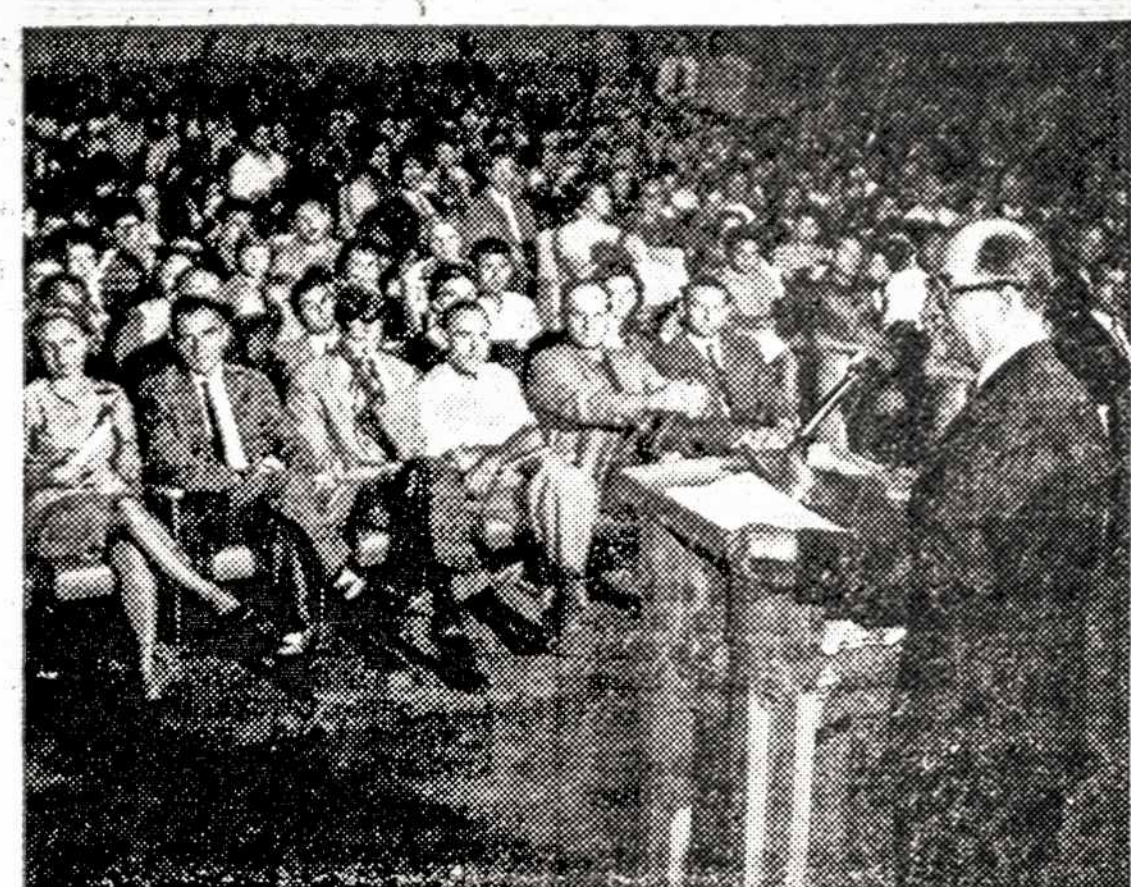
Gen. gyd. V. Nagius - Nagevičius buvo didelis patriotas, vienybės ir bendro darbo skelbėjas, tolerancijos šalininkas. Dėl savo plačios veiklos viešame gyvenime buvo populiarus ir žinomas visoje Lietuvoje. Jis tikrai yra užsiėmęs visų lietuvių pagarbos, kad jo paminklinė knyga būtų ant kiekvieno susipratęsio lietuvių stalo.

Generolo gydytojo Vlodo Nagiaus - Nagevičiaus gyvenimo ir darbų apžvalga. Redagavo dr. B. Matulionis. Leidėja — Veronika Nagevičienė; kalbos patarėjas Antanas Giedraitis; viršelį ir vinjetas piešė dail. Vytautas Raulinaitis, monograma — V. Stančiūkaitė - Abraitienė. Atspaudė Immaculata Press, Putnam, Connecticut, 1962. Kaina nepažymėta. Knyga galima užsisakyti pas redaktorių dr. B. Matulionį: Dr. U. E. Zambano Memorial Hospital, Wallum Lake, R.I., USA.

Pr. Pauliukonis

Atsiūsta paminėti

Devintosios Kanados Lietuvių Dienos Windsor Metraštinis, Windsor, 1962 —Maironio metai. KLB apylinkės valdybos leidinys Nr. 2, Windsor. Viršelį dail. Elenos Žebrauskaitės-Weir. Rinko spaudos b-vė „Ziburiai“, spaudė „Time Press“ Toronto. 76 psl.

Naujieji ateiviai Toronte, baigę vasarinius anglų k. kursų centrinėje technikos mokykloje. 1400 studentų užbaigęs proga kalba Ontario prov. sekr. ir imigracijos min. J. Yaremko, globojęs tuos kursus

Kultūrinėje veikloje

SOLISTAI — R. Mastienė, I. Motekaitienė ir St. Baras, akompanuojant pianistui M. Motekaičiui, pasirodė su naujomis dainomis vilkaviškių su rengtame koncerte rugšėjo 1 d. Čikagoje.

J. MEKO filmas „Medžių ginklai“ — Guns of Trees — gavo pirmąją premiją tarptautiniame filmų festivalyje Porretta Terme, Italijoje. Festivalyje dalyvavo 16 valstybių filminkai. Meko filmas įvertintas geriau už festivalyje pristatytą prancūzų „Jules et Jim“ ir lenkų „Motina Joana iš angelų“.

„DIRVOS“ KONKURSI atsiūsta iš viso 10 romanų. Nors visi romanai jau komisijos dar neperskaityti, bet jau kuriuos esą paviršutiniškumo ir skubotumo.

DAIL V. PETRAVICIAUS iliustruotą pasaką „Gulbė karaliaus pati“ Sveitimo taryba pristatė Isteisti Kultūros Fondui. Šios pasakos išleidimas reikšmingas netik kaip pasiskaitymas vaikams, bet kartu pristatymas ir mūsų iškilaus dailininko kūrybos. Knyga busianti išleista dar šį rudenį.

„LAIVO“ skelbiamame religinės kūrybos konkurse, atrodė, dalyvaujančių 4 ar 5 rašytojai. Vienas jų atsiuntęs savo studiją „Marija lietuviškoje pasakoje“. Likusieji — iš JAV, Vokietijos ir Italijos teiravosi smulkiau apie konkurso sąlygas ir padėję veikalus atsiūsti prieš rugšėjo 1 d.

Konkurso teisėjų komisija sudaro: kun. prof. St. Yla ir dr. Marianopolio gimnazijos mokytojai — kun. J. Duobla, MIC, ir kun. A. Nockūnas, MIC.

LIETUVIŲ ISTORIJS DR-JA, subūrus lietuvių istorikus ir istorijos mėgėjus, ruošiasi leisti ketvirtąją knygą „Tautos praeitis“ su mokslininkų istorinėmis studijomis.

P. SEGATAS, senas Amerikos lietuvių, kuris siemet sulaukia 80 m. amž., rašo eilė. Nežiūrint senatvės, dar siemet išleidžia antrą eilį rinkinį „Paukščių, mano laivai“!

R. SLIAZAS, besirušias germanistikos doktoratui, dėsto vokiečių kalbą Indianos unte, South Bend, Ind.

I. VALAITYTĖ - POLIKAITIENĖ pakviesta dėstyti prancūzų kalbą Thornton augst. mokykloje. Ji neseniai gavo magistro laipsnį Kalifornijos universitete.

J. BOGUTA per trejus metus pabaigė John Hopkins un-tą Baltimorėje ir atvyko į Urbaną ruošti fizikos doktoratui.

Pr. Al.

APIE KULTŪRINIUS LIETUVIŲ SAITUUS su sovietų respublikomis rašydamas „Komunistas“ 7 nr. pažymi, kad Maskvos augstosios mokyklose mokosi apie 150 stud. lietuvių. Salia jų dar yra daug lietuvių aspirantų, neakivaizdinčių, augstosios partinės mokyklos ir visuomeninių mokslų akademijos prie partijos ck klausytojų. Maskvos Didžiąjame teatre kaip dirigentas dirba Algis Žiuraitis. Respublikose, kaip Azerbeidžanas, skaitomi Cvirkos, Sal. Nėries kūriniai, tačiau drauge skundžiamasi, kad kairius stambios sovietų gamyklos puz. „Rostselmas“ turinčios per 65.000 tomų biblioteka, bet iš Lietuvos sunkiai gaunantis kokią knygą. Rostove leidžiamas „Don“ žurnalas išspausdintas popieriuje, kurį gamina Kauno J. Janonio vardo popieriaus fabrika.

E.

I TREČIAJI SASKRYDII Vilniuje buvo suvažiavę per 700 Lietuvos išradėjų, racionalizatorių ir novatorių. Apie jų uždavinius kalbėjęs Lietuvos kp ck sekr. J. Manušis labiausiai iškėlė kosmonautų įvykdytus skridimus. Ešą, pagal idiegtų išradimų skaičių Lietuva sovietijoje užima ketvirtą vietą. Lietuvoje ešą per 3.000 inžinierių, technikų, darbininkų, užsimančių techninė kūryba.

E.

M. GEDVILAS, sov. Lietuvos švietimo min., per Vilniaus radiją nusiskundė, kad daugelyje rajonų menkai vykdomi ar visai sužlugdyti mokyklų ar prietaistų statybos darbai. Nurodė, kad aštuonmetis mokymas tampa višutinio, privalomo visiems mokyklinio amžiaus vaikams, kalbėjo: „Deja, mes kasmet patiriame, kad visuose rajonuose esama vaikų, kurie visai nelanko mokyklos, dėl įvairių priežasčių ar be priežasties meta pradėtą mokslą, nebaigia mokyklos. Tokia būklė šandien nebegali būti toleruojama...“ Ešą, rugšėjo 1 d. klasėse užsimisą vietose beveik pusė milijono vaikų ir pagulgių, jų tarpe 50.000 iš viso pradėsią mokslą.

E.

DAIL K. SIMONIUS rugp. 23 d. užkėlė 75 m. amž. Pastaruoju metu dailininką patraukė kosmoso tematika. Sukaktuvinkas dažnai susitinka su

Latvis — simfoninio orkestro dirigentas

New Brunswick prov. organizuojama simfoninio orkestro vadovu yra pakviestas latvis Janis Kalnins. Tai Estijos miestelio Pernan vargoninko sūnus, gimes 1904 m. Mokėsi Rygoje ir nuo 1923 m. dirbo kaip muzikas Latvijos valstybinėje operoje. o nuo 1933 m. — jos direktorius. Tremtyje gyveno Luebecke. 1948 m. tautiečio rekomenduojamas gavo vietą Frederiktone, N.B., United Church parapijoje. Čia greitai pasizymėjo muzikos kūrinių ir jau nuo 1951 m. dėstė mokyti. Seminarijoje kaip muzikos mokytojas. Jis yra sukūręs tris operas, ir nemažą kitų dalykų tinkamų choras, stygų kvartetams, smuikui, violončelei, pianinui ir vargonams.

Stasys Yla

Jaunystės sukilėliai

31.

Asmeninė žmogaus religija labai priklauso nuo ugdy-mo krypties. Neugdoma religija bėsta. Nevykusiai ugdoma — iškrysta. Religija, kaip trapus daigas, gali būti pažeista ypač vaikystėje ir ankstyvojo jaunystėje. Vaikystėje pažeidžia ją netinkami įspūdžiai ir pavyzdžiai, o ankstyvojo jaunystėje — vadinamas religinės laisvės varžymas.

„Mes nebesame vaikai“

Vienas jaunimo vadovas pasakojo turėjęs tokį atsitikimą. Sveigojo pasakęs paaugliams: — Kitą sekmadienį mūsų organizacinė šventė. Visi eikime išpažinties iš vakaro, o sekmadienį Mišių ir Komunijos. Prašau tą valandą visus būti bažnyčioje prie klausyklos. Būsiu ir aš.

Nuėjęs minėtą valandą į bažnyčią neradęs nei vieno — ne tik berniukų, bet ir mergaičių. Sekmadienį visi buvę Mišių, bet nei vienas nėjęs Komunijos. Laukęs kitos su-eigos, kuri turėjo būti po dviejų savaitių. Prieš tai dar buvo vienas laisvas sekmadienis. Nuėjęs į bažnyčią Mi-šių, jis nustebęs. Visi jo globotiniai susirinkę būriu ir visi priėmė Komuniją. Sveigos dieną vadovas neikštentė nepasiteiravęs, kodėl jie taip padarė. Visi tylėjo. Pagaliau vienas atsisėjo ir pasakė: — Mes nebesame vaikai. Būtų geriau, kad jis mums tokių dalykų neįsakytumėt.

Breštantį laisvę nepakelia prievartos

Jaunas žmogus nori būti savarankus tarp 13 ir 18 metų. Įsakymas šiame amžiuje veikia priešingai — savotiškai užkerta ambiciją, ir tada religija kenčia dėl su-klančios vidinės opozicijos. Sukyla ji ne tik prieš vadovus,

globėjus, auklėtojus, bet ir prieš tėvus. Kartais, įsakomas, neva šeiņa į bažnyčią, bet į ją neužsuka vien delto, kad nebūtų „lyg vaikas“.

Vienas teisininkas pasakojo susikirtęs su tėvu kaip tik tame amžiuje. Tėvas, gydytojas, nebuvo iš praktikuojančių žmonių, bet sūnų leido į vienulioji gimnaziją. Sūnus kartą grįžo iš šokių vėlyvą valandą ir sekmadienio rytą ramiai miegojo. Staiga girdi tėvo žingsnius ir balsą: — Ar tu dar lovy? Nežinau, kad 11 valandą paskutinės Mišios? Greičiau kelkis, kad nepavėluotum.

Sūniui sukilo apmaudas.

— Ar tu, tėve, pats buvai bažnyčioje?

Sūnus žinojo, kad tėvas tik tautinių švenčių proga teina, užtai norėjo save pridengti nuo sekmadieninės pareigos. Pagaliau, kam tėvas įsakinėja, jei pats to nedaro.

Tėvas griebė į už marškininių ir iškėlė iš lovos.

— Neklausk, ar aš buvau bažnyčioje! Už tai aš pats atsakyti prieš Dievą. Bet už tave, tai dar aš atsakau. Marš, greičiau į prausykla! — ir išmetė sūnį į kambario.

— Buvau piktas, kaip šeškas! — kalbėjo teisininkas. Bet argumentas buvo stiprus ir visam gyvenimui palikęs įspūdį. Nuo to laiko pradėjau skirti dalykus: tėvų pavyzdį ir jų pareigą bei atsakomybę. Vėliau buvau net dėkin-gas tėvui už tuos žodžius ir už gerą spyrį į užpakalį, kuris lyg atspaudavo jo ir mano atsakomybės reikalą. Šandien religinė pareiga man yra aiški ne tik kaip žmogui, bet ir kaip savo vaikų tėvui.

Priešinosi motinai, paskui dėkojo

Vienas studentas, šandien inžinierius, pasakojo augęs gausesnėje šeimoje. Tėvai inteligentai, o ypač motina, buvę religingi. Su kitais vaikais nebuvo bėdos — jie sekė tėvų pavyzdį. Išsiskyręs tik jis vienas — priešinęs motinos raginimams eiti į pamaldas dažniau, negu kas sekmadienį, vengęs kalbėti rožinį, išsiskukinęs iš bendrų vakarinių šeimų maldų.

Kai baigęs gimnaziją, jo opozicija šeimos religingumui dar labiau sustiprėjusi. Norėjęs melstis tik pats vienas, bet ir besimeldžiant jam vis pynėsi mintys, kad per daug to religingumo buvę šeimoje, ypač per daug tos reli-ginės prievartos. Taip jis atšalo maldai ir iš viso religijai. Ypač vengė viešų pamaldų, o jei į jas kada nueidavo — erzindavosi.

Mann & Martel Ltd.

REALTORS

2336 Bloor St. W. • Tel. RO. 2-8255

BABY POINT
\$16.900 pilna kaina, gražus rūpių plytų mūrinis 6 kambarių namas su garažu. Viena skola balansui, arti susisiekimo ir krautuvų.

BLOOR — WINDERMERE
\$3.900 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, 2 modernios virtuvės, alyvos šildymas, dideli kambariai. Pilna kaina \$17.500.

GELEŽIES KRAUTUVĖ (Hardware Store), SIX POINTS (Bloor & Dundas)
\$2.500 įmokėti, plius prekės ir inventorių. Vieno aukšto namas su garažu, pastovus biznis, gera klientūra. Pilna kaina \$28.000, viena skola balansui. Lengvos išimokėjimo sąlygos.

BLOOR — HIGH PARK
\$10.500 pilna kaina. Mūrinis namas, 6 dideli kambariai, dvi modernios virtuvės, nauja krosnis. Viena skola balansui, vienas blokas nuo Bloor.

DUNDAS — RUSHOLME RD.
\$1.700 įmokėti, 11 kambarių, gerai sutvarkytas mūrinis namas su dviem virtuvėmis ir dviem voniomis. Vandenių alyva šildomas. \$150 pajamų mėnesiui ir 4 kambariai savininkui.

JANE — EILEEN
\$2.900 įmokėti. Gražus mūrinis 7 kamb. per du aukštus namas, 11 m. senumo. Garažas ir platus įvažiavimas. Arti susisiekimo ir krautuvų. Pilna kaina \$16.400.

SWANSEA
\$3.500 įmokėti. Visai arti Bloor, 6 kamb. mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Vandenių alyva šildomas. Gražūs dideli kambariai. Pilna kaina \$16.500.

ANNETTE — RUNNYMEDE
10 kambarių duplexas. Pilna kaina \$17.900. Du garažai, privatus įvažiavimas. Dvi atskiros krosnys. Išnuomota po \$100 mėn. Įmokėti \$5.900. Viena atdara skola balansui dešimčiai metų.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255

Namų telef. LE. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

Kaimyno pastabos Lietuvų Dienoms

Gražios dienos, reikia dar gražesnių

Nežiūrint po kiekvienos Kanados Lietuvio Dienos mūsų spaudoje pasirodžiusios kritikos, pastabų bei įvairių naujų sumanymų bei pasiūlymų jas keisti bent formos atžvilgiu, šiemetinė šventė Windsore praėjo įprasto šablono ženkle. Tai nėra prieštaringas saulei tame mieste gyvenančių tautiečių, kurie tikrai įtemptomis jėgomis ir nepaprastomis pastangomis dirbo, kad tik šiemetinė šventė praeitų galimai šauniau. Tačiau ateityje būsimų Kanados Lietuvio Dienų rengėjai turėtų skirti žymiai didesnę dėmesį konstitucijoms pastaboms, naujiesiems pasiūlymams, pozityviai kritikai. Nusišlovėjęs tu dienų pobūdį, trafaletas, jau neįstengia sutraukti didesnę tautiečių masę, pagaliau, gal ir nėra tiek efektyvūs atkreipti ir galimai didesnę gyvenamo krašto viešosios opinijos dėmesį.

Daug jaunimo, mažą detroitiečių

Be viena, tikrai džiugu buvo windsorinėje šventėje — tai tikrai gausus lietuviškojo jaunimo dalyvavimas. Jie čia tikrai vyraavo ir jau tuo pačiu Lietuvio Dienas darė tikrai jaunatviškomis, entuziazmo sklidinomis. Nepertoliese, abiejose sienos pusėse, stovkavo studentai ateitininkai ir studentai skautai ir tu stovyklų gausus dalyviai dalyvavo šventės programoje, gvyai ja sekdami, joje dalyvaudami. Kaimynai detroitiečiai, vis dėlto, galėjo žymiai gausiau papildinti šventės svečių skaičių...

Puikios patalpos

Visi šventės dalyviai buvo tikrai nustebinti pagrindinėmis šventės patalpomis — Cleary auditorija. Tai tikrai puošnūs ir modernūs rūmai, teikiantieji visus galimus patogumus, prabangą ir jaukumą. Iš didžiųjų I ir II a. salių, ištisinė stiklo siena, su puikia, tiesiog nuostabi panorama iš Detroito upės ir pati miesta. Nuostabiai gražūs, išpušingai buvę saulėleidis šeštadienį, susipažinimo vakaro — baliaus metu. Susirinkusieji neslėpė savo susižavėjimo, negalėjo atitraukti savųjų žvilgsnių nuo Detroito vakaruosna, pro dangoraižių viršūnes, skęstančios saulės ir raudonai nusidžiūsi danguos skliautai.

Vyruvo bičiulių susitikimai

Šiaipjau, tiek dailės paroda, tiek sporto rungtynės, vainiko uždėjimas prie žuvusiems paminklo, sekmadienio pamaldos, iškilmingi pietūs garbės svečiams, pats iškilmingasis aktas, sportininkams dovanų įteikimas ir "Dainavos" su dviem dirigentais — Stp. Sodeika ir A. Šimkum, solistais M. Kripkauskienė ir J. Vazneliu, šokių grupe, vad. F. Strolios ir akompaniatorium muz. VI. Jakubėnu. Be to, dalyvavo Hamiltono "Gyvataras". Choras pasirodė svarių pajėgumu, sudainuodamas įvairaus pobūdžio kūrinių, išimtinai lietuvių kompozitorių; net operos ištrauką — sceną parinko iš St. Šimkaus "Pagirėnų". Aplamai, "Dainava" pasižymėjo savo įvairumu ir kūrinių parinkime, ir choro grupių išdėstyme, ir solistų įvedime, ir šokių įjungime, ir scenos apipavidalinime. Programa buvo ilgoka, bet gerai parinkta ir atlikta.

vos" ansamblio koncertas su Hamiltono ir Detroito šokėjų tautiniais šokiais, buvo orūs ir rimto dėsio verti, pilnai pasisekė, gausiai lankomi.

Vis dėlto Jūs bendradarbiai, bandydamas atidžiai stebėti visą aplinką, sekti tautiečių nuotakais, jas patirti iš atskirų pasikalbėjimų, susidarė išvada, kad, tokio pobūdžio švenčių metu, ypač kai tikimasi atvykstančiųjų iš įvairių vietovių, ar tik ne pirmoje eilėje iškyla grynai socialinis bendravimo motyvas. Kiek tarpusavio džiaugsmo būta susitikus su bičiuliais, draugais, ištisoms pažįstamų šeimoms, vieniems nesimačiusiems, keliolika metų ar ir ištisus dešimtmečius. Paciam teko būti liudininku dviejų šeimų susitikimo, nesimačiusių dar nuo Lietuvos laikų. Nublinksta ir svarbesnieji šventės programos punktai, nes jau tenorima tą trumpą susitikimo laikotarpį galimai ilgiau kartu pabūti.

Visos trys šventės dienos Windsore buvo darnios, gražios ir kultūringai praleistos. Visi dalyvavusieji ištisokio, kiek daug gražaus intelektualinio jaunimo, lietuviškosios ateities kūrėjų, turime savo tarpe. Kad jis liktųsi ir toliau susipratusių lietuvių gretose, turėtų pasirūpinti visi, kurie siejiamės lietuviškąja rytdiena.

Al. Gimantas

Savaitės įvykiai

(Atkelta iš 1 psl.)

užs. r. ir informacijos, nes jie esą grėsė valstybės saugumui. Ten žmogus gali būti laikomas suimtas 5 metus be teismo.

Kongo vyriausybė, kuri nepajėgia be JT tvarkytis, atvirai pripažino, kad ji leidžia Angolos, Portugalijos kolonijoms, partizanams savo žemę ruošti ir skiria tam tikras bazes. Atsisakę duoti Portugalijos vyriausybei betkokių paaiškinimų.

JAV darbo ministeris Goldberg, žydų kilmės, paskirtas augščiausiojo teismo nariu. Tai, g. išsitaravo pastovią poziciją. Pasitraukęs teisėjas F. Frankfurter buvo Austrijos žydas.

Kaikurie JAV senatoriai siūlė prezidentui Kennedy imtis karo žygių prieš Kubą, kur paskutiniu metu rusai veža ir žmones ir medžiagas. Prez. Kennedy spaudos konferencijoj pasakė seką Kubos reikala, tariasis su Atlanto S-gos valstybėmis, kurių laivai panaudojami pervežti iš Rusijos žmones ir krovinius. "Aš nedarysiu jokių žygių į Kubą šiuo metu" — pareiškė prezidentas.

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. W. • Tel. LE. 1-1161

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biznių.

300 AKRU DIRMAMOS GEROŠ ZEMES, vienas gvt. mūro namas, kiti trobesiai sudegę 6 akrų gražus sodas. 85 mylios nuo Toronto.
85 AKRU SODAMS ZEMES, 20 akrų miško, 150 pėdų nuo Georgian Bay ežero. 50 pėdų nuo 26 kelių, prie pat miestelio. 4 akrų sodas, geri trobesiai. Parduodama kaip palikimas. Dabartinio metu niekas negyvena. Nuomos gauta \$2.500 metams. \$2.000 įmokėti, \$9.000 pilna kaina. Labai gražioji vieta.

MUSKOKA — 1 AKRAS — SALA su 5 kambarių visais patogumais apūrinutu vasarnamiu. Labai graži vieta. \$10.000.
INDIAN ROAD, \$5.000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 kambarių, 3 augstų, mod. virtuvė, 3 garažai, vand. alyva šildomas, 3 prausyklos. Skubus pardavimas. Prašoma kaina \$22.000.

GLENDONWYNE RD. — BLOOR, \$4.000 įmokėti, 7 kambarių mūro, atskiras, 2 mod. virtuvės, alyva vand. apšildomas, rūšys augstas, platus įvažiavimas, garažas. Prašoma \$19.900.

Geriausios pirkimai, prašau tuojau skambinti

J. KUDABA

Namų telefonas RU. 3-2105

Kreipkitės visais reikalais. Čia gausite rimtą ir sąžiningą patarimą.

Nustebino gausus jaunimo dalyvavimas

(Atkelta iš 1 psl.)

J. Pautienius, B. Murinas, P. Kaspas, J. Akstinas, O. Sablauskas, V. Brickus, V. Stančikaitė-Abraitienė, S. Smalinskienė, E. Zebrauskaitė-Weir ir Best Weir (Zebrauskaitės vyrai).

Paroda buvo pareklamuota ir vietinėje spaudoje. Užtat ją lankė ir nelietuviai. Pvz. iš Detroito buvo atvykusios net vienuolės, kurių tik viena buvo lietuvaitė. Neteko patirti lankytojų tikslaus skaičiaus, bet, rengėjų manymu, jų galėjo būti per 2 dienas apie 1.500. Tik parodos lankytojų orientuotis klaidė specialaus katalogo nebuvimas.

Baliuje vyravo jaunimas

Šeštadienio vakaro balius buvo tikra susiartinimo šventė, kurioje persvara pirmą kartą teko jaunimui. Jis savo judrumu, twistais, dainomis davė toną. Buvo matyti ypač akademinio jaunimo iš Toronto, Detroito, Hamiltono, Čikagos, Clevelando ir kt. Iš viso dalyvavo apie 1.000 asmenų — senimo ir jaunimo. Rengėjų žiniomis, mažiausia dalyvių buvo iš kaimyninio Detroito, kur vyko liet. inžinierių suvažiavimas nutraukęs ten dalį tautiečių. Balius baigtas 12 val. be jokių nesusipratimų.

Vainiko uždėjimas

Prieš pat sekmadienio pamaldas buvo padėtas vainikas prie paminklo žuvusiems už laisvę. Eiant garbės sargybą 4 lietuvaitės iš Hamiltono, gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas uždėjo vainiką su užrašu "From Lithuanian Federation of Windsor, Ont.". Iškilinėje dalyvavo gausus būrys lietuvių, nors galėjo būti daugiau. Ta apeiga buvo labai susidomėję fotografai ir praieiviai.

Pamaldos didelę šventovę

Katalikams pamaldas laikė vysk. E. Carter, asistuojamas lietuvių, o pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys. Pastarasis, be kitko, pažymėjo, kad daugelis lietuvių gyvena vieniši, neprisideda prie savosios bendruomenės, patys kenčia ir nieko gero neduoda tautai.

Didingai skambėjo čikagiško "Dainavos" choro giesmės, apie kurias vėliau gražiai atsiliepė vysk. E. Carter. Didžiulė š. Klarios gotinė šventovė buvo pilna maldininkų, nors galėjo būti ir ir daugiau.

Evangelikams pamaldas atlikė iš Toronto atvykęs kun. L. Kostizenas First Lutheran Church. Dalyvavo apie 40 asmenų.

Studentų suvažiavimas

Lietuvių studentų org. komitetas buvo suplanavęs suvažiavimą Windsore rugsėjo 1-2 d. ir nustatęs programą, tačiau apie jį, kaip atskirą vienatę, neteko patirti. Šeštadienį buvo susipažinimo arbatėlė, daugelis studentų dalyvavo bendrame baliuje, bet skelbta dr. J. Kaupo paskaita sekmadienį neįvyko. Ateitininkai ir skautai akademikai, stovyklaujai netoli Windsoro, laikėsi savo programų, o kiti, matyt, nesisidomėjo studentine programa. Be to, evangelikų jaunimas irgi nesusijungė prie Lietuvos dienų ir turėjo atskirą saskrydį ilgąjį savaitgalį Orchard Lodge prie Simcoe ežero. Iš pasikalbėjimo su Windsore pasirodžiusiais studentais buvo matyti, kad juose bręsta mintis organizuoti savom pajėgom ir įieškoti savitų visuomeninio gyvenimo formų, tinkamų jų reikavimams. Esą jaunimo yra, tik trūksta tinkamų pasireiškimo formų.

Svečių vaišės

Garbės svečiams buvo surengti pietūs Norton Palmer viešbutyje. Dalyvių buvo numatyta apie 100, o vaiznis tik apie trečdalią. Daugelis buvo užkviesti pas savo bičiulius. Miesto burmistras ir kt. pareigūnai negalėjo atvykti, nes turėjo dalyvauti vokiečių suvažiavime. Iš lietuvių dalyvavo: vysk. V. Brizgys, konsulas dr. J. Žmuidzinas, JAV LB prezid. pirm. St. Barzdukas, PLB v-bos, krašto valdybos atstovai ir kt.

Trumpos svečių ir pareigūnų kalbos

Sekmadienio vakare, su mažu pavėlavimu dėl lėtai besirenkančios publikos, rengėjų k-to pirm. M. Kizis atidarė iškilmingąjį aktą — koncertą, o apylinkės pirminkė E. Butavienė pasveikino susirinkusius. Gerai kalbant angliskai pranešėja kvietė kalbėti viena eilę asmenų. Gen. Lietuvos konsulas Kanadai pažymėjo, kad Liet. Dienomis per 9 metus liko nugąta vidinė nesantaika ir tiek išgarsinta Lietuva, kad atsiestas jos konsulato pilnas pripažinimas. Windsorio miesto burmistras M. Patrick pasveikino vietos gyvenytojų vardu, pagyrė LD rengėjų ir visus lietuvius kaip svetingus, darbuotus darbininkus. PLB v-bos vardu kalbėjo Br. Vaskelis. Parlamento atstovas P. Martin užsiminė premjero J. Diefenbakerio būsimą rezoliuciją JT pažyme-

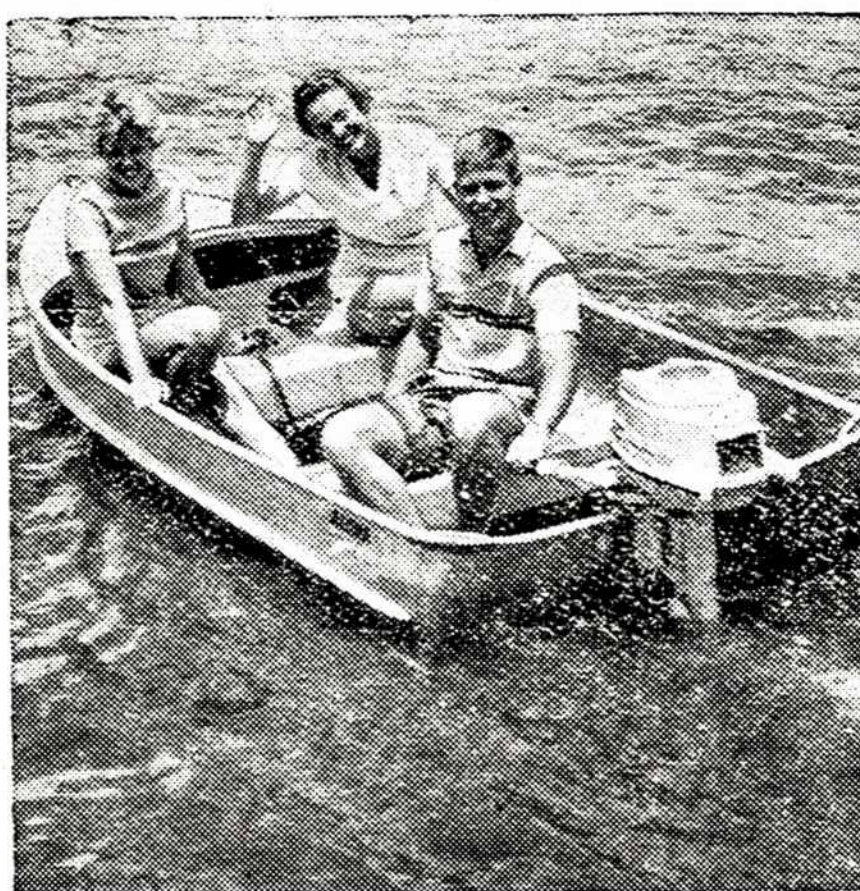
damas, kad ją remis visa Kanada. Be to, esą reikia apeliuoti į JAV, Britanijos ir Prancūzijos valdžias, kad jos, besiderėdamos su sovietais, nepasirašytų su Vokietija jokios taikos sutarties, kol neišlaisvintos ir kitos R. Europoj sovietų okupuotos tautos. Tą mintį esą jis iškelė Kanados parlamente. Vysk. E. Carter prisiminė savo ryšius su lietuviu. Montrealy, sakė, si rašęs apie juos spaudoje. Lietuviai esą principinga, kovojanti tauta. Jos išėjimas uždavinys esąs duoti inasą Kanados laisvei, išmokyti kanadiečius branginti tikrąją laisvę ir kartu kovoti už Lietuvos laisvę. Ragino būti turtiniais dvasios gėrybėmis ir būti vieningais laisvėje. Vysk. V. Brizgys pasidžiaugė lietuvių pastangomis Kanadoje, jie pralenkia JAV lietuvių išskeldami okupuotos Lietuvos klausimą JT. St. Barzdukas pabrėžė LD kultūrinį pobūdį ir jų politinį atgarsį Amerikoje ir net Lietuvoje. Stp. Kęsgaila, krašto v-bos pirm., linkejo išlikti laisvės kovos pozicijose.

Pagaliau buvo priimtos atitinkamos rezoliucijos ir perskaityti sveikinimai raštu iš VLIKO ir kt. Dovanos sportininkams

Sportinės vadovybės vardu p. Nasvytis pranešė, kad Windsore LD proga įvyko SA liet. XII pirmenybių metinės. Buvo rungtynės futbole ir tenise. Tuo prisiminta Lietuvos olimpiadai. Išėjimo sportininkai esą pasiryžę dalyvauti rungtynėse tik lietuvių vardu, nes juo negali rodytis okupuotos Lietuvos tautiečiai. Esą numatoma pasiūsti išėjimo lietuvių krepšininkų komandą V. Europon, kur ji garsintų Lietuvos vardą. Toliau kalbėtojas pranešė, kad XII SA liet. pirmenybėse futbolo komanda "Lituanica" įveikė Brooklyną. Jai teko dovanos — Detroito šaulių kuopos ir p. Podolskio iš Detroito. JAV LB pereinamoji taurė teko Clevelando sporto klubui "Zaibas", kaip geriausia 5 metų klubui, surinkusiam daugiausia taškų. II vieta teko Toronto "Aušrai" ir III — Toronto "Vėčiui". S. Amerikoje esą 23 sporto klubai.

Didysis koncertas

Meninę dalį atliko Čikagos

Baigiasi vasaros džiaugsmas Kanados ežeruose

SUDBURY, Ont.

GEGUŽINE, kurią suruošė KLB Sudburio apyl. uolios valdyba gražioj Petro ir Povilo Jutelių vasarvietėj prie French River, praėjo tikrai gražioj nuotakoj. Veikė lietuviškas bufetas, kur, tarp kitko, tautiečiai skaniai vaišinosi brolių Jutelių rūktyva žuvimi ir kepta kiaušle. Nors oras buvo nepalankus ir iš pradžių rengėjai buvo nusiminę, tačiau lietuviai parodė tiek solidrumo ir vieningumo, kad dalyvių skaičius praėjo visų viltis. Nuolat grojo gražioj lietuviškų pokštelių muzika ir buvo progos atlikti įvairius rengtųjų platformoj pasirokai. Jaunimas smagiai pasimaudė upėje ir pažaidė, o senimas, susimetęs būreliais, vaišinosi ir šnekučiavo. Publiką buvo taip patenkinta gegužine, kad pagėdavo ir dažniau tokių malonių pramogų.

A. A. JONAS MIKOLIŪNAS, 59 metų, po trumpos ligos iš Sudburio šv. Juozapo ligoninės buvo išvežtas į Toronto operacijai, po kurios daugiau ne pabudo. Buvo palaidotas šv. Jono lietuvių kapinėse. Paliko didžią liudintį žmoną ir gimines bei draugus.

PAKRIKŠTYTAS C. Ragauskas.

GERA PLAUKIKĖ. Zita Griškonytė per dvejus metus baigė keturių metų plaukimo kursų su pagyrimu. Mokysis dar ir toliau.

SVEČIAI. B. Kriauceliūnas su savo dukromis Ramute ir Danute praleido savo atostogų dalį pas J. VL. M. Kriauceliūnos ir aplankė savo senąją motulę, kuri, pagal savo amžių, dar stipriai laikosi. Violeta Jasiūnaitė ir Romas Racinskas, praleidę atostogas pas tėvus, išvažiavo į Toronto universitetą antriesiems studijų metams. Rūta Petrenaitė sėkmingai baigė Marymount mergaičių gimnazijos trylikąjį skyrį ir šiemet pradėjo studijuoti mediciną Sudburio uni-tė.

UNIJŲ REIKALAI. — Vienas "T2" skaitytojų rašo, kad kalbos apie didį skaičių komunistų Mine Mill unijoj

esantių perdėtos. "Jeigu čia, Sudbury, vien tik darbininkų unijoj būtų apie 7.000 komunistų, tai čia komunistų partija būtų išstaciūsi savo kandidatą į pračio pavasario Kanados feder. parlamento rinkimus. To visai nebuvo daroma ir nėra numatoma, kad Sudbury ir jo apylinkėje komunistų partija turėtų kelti tikstančių narių bei simpatijų. O jei ir turi, tai tik ne tikstančių — gal tik kelias dešimtis. Tą faktą patvirtina neti Kanados parlamento atstovų rinkimai. Sudbury ir jo apylinkėje jau per keliolika metų yra išrenkami į Kanados parlamentą liberalų partijos atstovai.

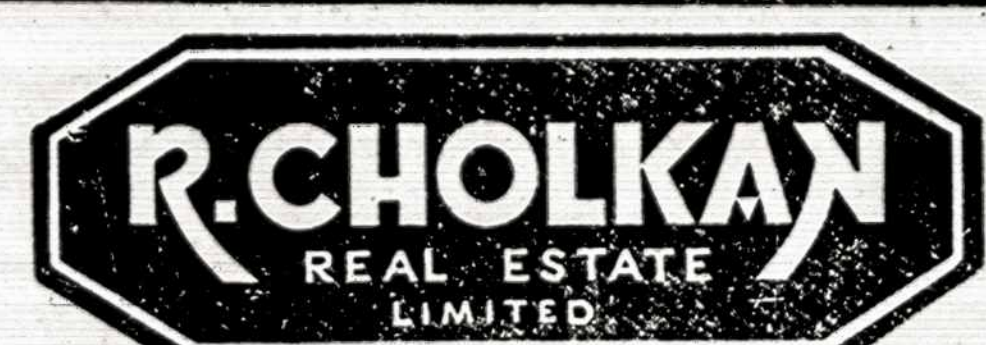
Kalbant apie unijos buvusius balsavimus birželio 23-35 d., pasirodė rezultatai beveik lygūs. Todėl ir Labour Relations Board jau virš dviejų mėnesių negali nuspręsti, kurią uniją pripažinti tikru darbininkų atstovu. Tą reikalą spręsti palieka po unijos skyriaus valdybos rinkimų, kurie įvyks rugsėjo mėn. Ontario augst. teismo teisėjas Fraser išdavė leidimą naujam Mine Mill unijos komitetui — laikinai valdybai perimti unijos nuosavybę.

Unijos narys

Red. — Iš kitų šaltinių yra žinoma, kad Sudbury ir kitose vietovėse Mine Mill unija yra aiškioje komunistų įtakoje. Dėlto ir Kanados Darbo Kongresas yra ją išbraukęs iš narių tarpo. Eiliniai unijos nariai dažnai net nežino ką daro vadovai, kurių būna ne daug, bet savo įtaka viską nulemia.

Kulinarijos menas

Pagal statistikos duomenis, maisto gaminimas namuose baigia nykti. Net 37% viso suvalgomio maisto JAV ir Kanadoje yra pagaminama profesionalų restoranuose, viešbučiuose arba konservavimo fabrikuose. Kam virti, jeigu atidarai dėžutę, sušildai ir gali valgyti? Geresni restoranai jaučia trūkumą prityrusių virėjų.

REALTORS

527 Bloor St. W.

Tel. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant betkoki nekilnojimą turtą, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą. Didelis pasirinkimas gyvenamųjų namų, įvairaus dydžio apartamentų, bižnių, farmų sklypų etc. Sąžiningas ir skubus patarnavimas.

BABY POINT

\$2.000 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, kvadratinis planas, alyvos šildymas, kambarius rūšyje, platus įvažiavimas, gražūs didelis kiemas, 5% morgičius. Pilna kaina \$14.500.

RUNNYMEDE — BLOOR

\$3.000 įmokėti, 6 kambarių, atskiras, šurkščių plytų namas, kvadratinis planas, alyvos šildymas, gražus kiemas, garažas su plačiu privačiu įvažiavimu, vienas atskiras morgičius 10-čiai metų.

BERESFORD AVE. — BLOOR

\$4.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas, alyvos šildymas, 2 vonios, 2 virtuvės, garažas, didžiulis gražus kiemas, arti Bloor.

RUNNYMEDE — ANNETTE

\$3.500 įmokėti, 9 kambarių per du aukštus, atskiras, mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, 2 vonios, 2 virtuvės, garažas ir privatus įvažiavimas, didelis kiemas. Prašoma kaina \$16.800.

INDIAN RD. — BLOOR

\$4.000 įmokėti, 13 kambarių atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, 5 kambariai pirmame aukšte, 3 vonios, 3 virtuvės, keturi garažai su privačiu įvažiavimu, arti Bloor gatvės.

SWANSEA

\$6.500 įmokėti, puikus 5 kambarių atskiras mūrinis bungalas, pusiau baigtas kambarius rūšyje, garažas su privačiu įvažiavimu, 16 metų atvira skola.

HIGH PARK BLVD. — RONGESVALLES

\$7.000 įmokėti, 11 kambarių, atskiras mūrinis namas, vandens alyvos šildymas, 3 vonios, 3 virtuvės, 5 kamb. pirmame aukšte, garažas su privačiu įvažiavimu, vienas atskiras morgičius 10-čiai metų.

BLOOR — RUNNYMEDE RD.

\$8.000 įmokėti, 9 kambarių per du aukštus, atskiras, mūrinis namas, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, 2 vonios, 2 virtuvės, garažas, namas be skolių.

P. KERBERIS

Darbo telefonas LE. 2-4404

Namų telefonas LE. 5-1584

P.S. Didelis pasirinkimas tripleksų, sikspleksų ir apartamentinių namų.

PASITEIRAUKITE DEL KITŲ NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMAI.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Parduodami vyriški kostiumai, megztiniai, viršutiniai marškiniai ir kita. 1299 DUNDAS STREET WEST, TORONTO. TEL. LE. 1-1432

F. SENKUS Real Estate RO. 7-8131

1717 BLOOR STREET WEST, TORONTO 9

UKELIS PRIE NOTTAWASAGA UPES KRANTO, prie gero kelio, 7-8 mylios atstume nuo Wasagos. Visi ūkio trobesiai. Prašoma kaina \$4.900.

ED. KONDRATAS
MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ siuvėjas

1115 DUNDAS STREET WEST • TORONTO • TEL. LE. 3-5434

Didelis pasirinkimas angliskų medžiagų kostiumams bei paltams.

Will-Do Cartage
Baldų pervežimas

mieste, prieinama kaina.

Visi baldai apdrausti.

Broliad SODONIAI.

124 GRACE ST., Toronto

Tel. LE. 4-8390

OILS LTD.

Atstovai

H. ROŽAITIS

Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.

PROGRESS Real Estate Ltd.1064 Bloor St. W. Tel. LE. 4-9286
(prie Gladstone Ave.)**JANE — ANNETTE**
\$1.500 imok., 6 gražūs kamb., rupių plytų, labai švarūs, mod. virt., naujas stogas, garazas. Vienas 10-čiai metų atviras morgičius. Prašo tik \$14.200.**ST. JOHNS RD. — JANE ST.**
\$2.000 imok., 5 kamb., rupių pl., gražūs bungalovai. 3 kamb. butas rūsioje, naujas alyva šild., garazas ir privatus morgičius. Vienas morgičius. Prašo \$15.700.**RUNNYMEDE — ANNETTE**
\$3.000 imok., 8 gražūs, šviesūs pl., atskiras, 9 kamb. namas. 3 mod. virt., vand. alyva šild., šviesūs did. kamb., platus soninis įvaž., dvigub. garazas. Vienas morgičius balansui. Geras ir pigus pirkiny.**BLOOR — DOVERCOURT**
\$3.000 imok., 8 kamb., mūr., 3 virt., 2 vonios, geras planas, did. kamb., 2 garažai, idealus nuomavimui. Vienas morgičius. Vertas dėmesio.**BLOOR — BERESEFORD**
\$4.000 imok., 7 kamb. per du augštus, mūr., atskr., 2 virtuvės, 2 vonios, naujas alyva šild. Soninis įvaž., garazas. Vertas rimto dėmesio, nes parduos labai pigiai. Paskambinkite.**INDIAN RD. — BLOOR**
\$4.000 imok., už 10 kamb. originalų duplexą; did. kamb., atskiri įėjimai, pertvartas rūšys. Puiki vieta nuomavimui, arti Bloor. Vienas morgičius išmokėjimui.**ANNETTE — HIGH PARK AVE.**
\$4.000 imok., 9 kamb., mūr., atskr., gali būti 4 kamb. žemai padarius mažą remontą. Skubus ir pigus testamentinis pardavimas, vienas morgičius.**JANE — ANNETTE**
\$5.000 imok., 7 did. kamb. per du augštus, gerų pl., atskr., alyva šild., mod. virt., garazas ir geras įvaž., namas arti kraut. ir susisiek. Vertas dėmesio.**SUNNYSIDE**
\$6.000 imok., prie St. Joseph ligoninės, 7 kamb., rupių pl., atskr., gražus ir švarus namas, tinka dviem seimom, vand. alyva šild., garazas.**PARKSIDE DR. — HIGH PARK BLVD.**
\$8.000 imok., graži pl., 9 metų senumo, 8 kamb. duplexas, viskas moderniškai įrengta, gražus kamb., rūsioje. Privat. įvaž., garazas, vienas morgičius. Jums tikrai patiks.**S. JOKUBAITIS**

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Telef. LE. 4-9286. Namų — RO. 6-0417

Wasaga Beach, Stayner, Collingwood

ir apylinkėse turime didžiausią pasirinkimą vasarnamių, farmų, gazolino stotijų, garų, motelių, įvairių būdų ir t.t.

V. (Vic) BUTRIMASDEL INFORMACIJŲ RASYKITE: BOX 83 COLLINGWOOD, ONT.
Frederick F. MARTIN
Real Estate
Oakview Beach
Ištaigos tel. Wasaga Beach 201**Taupyk ir skolinkis****Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyve "PARAMA"**Būstinė: Lietuvių Namai
1129 DUNDAS STREET WEST,
Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE. 2-8723.

Už santaupas moka nuo 4% iki 5%. Už asmenines paskolas ima tik 8%. Už paskolas - morgičius — 7%. • Paskolos mirties ir invalidumo atveju apdraustos. • Visų narių gyvybė apdrausta santuokų dydį.

KASOS VALANDOS: dienos metu nuo 10 val. iki 1 val. 30 min. kiekvieną dieną, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius, o vakare nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. tikrai pirmadieniais ir penktadieniais.**VALAU FOTELIUS****IR ĮVAIRIUS KILIMUS.**Automatinis elektr. valymas. Sutaupant išlaidas ir pradedant kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.**VISU RŪSIŲ AUTOMOBILIŲ****BODY TAIŠYMAS****Dundas Auto Body**
Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvių savininkas A. Simonis.
418 BATHURST ST. • WA. 1-3225**PLUMBING and HEATING**

J. Lissauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymo alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. Telefonas LE. 2-5191

A. CIZIKAS**ALFA RADIO & TV**PARDUODAM IR TAIŠOM TELEVIJAS, RADIJAS
TAISOM SALDYTUUVUS, KROSNIS, SKALBIMO MAŠINAS
Tel. LE. 1-6165 • 672 Lansdowne Ave.**CLEAR-VISION T.V., Hi-Fi RADIO**

LE. 2-7733

Taisom ir parduodam Kanados ir vokiškus T.V., Hi-Fi setus. Nauji ir vartoti. Sąžiningai ir nebrangiai taiso lietuvius profesionalas technikas. Savininkas Raimundas Stasiulis.

1736½ DUNDAS ST. W., Toronto

Skambinti kiekvienu laiku LE. 2-7733

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbals

V.S. garage

(buves Wally's)

Naujas savininkas

726 Lansdowne Ave.

(Tarp Bloor ir Dupont)

Tel. LE. 3-0631

VISI MASINU REMONTŲ DARBAI LIETUVIAMS ATLIKAMI PIGIAU LIETUVISKAME V.S. GARAGE. Sav. V. Strimaitis

Automatinė transmisija pigiomis kainomis ir visi kiti taisymo darbai atliekami sąžiningai. Darbas garantuotas.

726 Lansdowne Ave. Tel.: LE. 3-0631, namuose LE. 7-4336

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

VISU RŪSIŲ ŠILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.

507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123

ANT. JUOZAPAITIS

Rengiama revoliucija Pietų Amerikoje

J. GOBIS

Šiais metais Maskvos susidomėjimas P. Amerikoje yra žymiai padidėjęs. Nėra abejotimo, jog Kubos "atvertimas" ir komunistų atkreipė Rytų bloko valstybių dėmesį į šį pasaulio regioną. Kubos pasidarys išeities baze komunistinei veiklai P. Amerikoje plėsti. Havanos vadai neslepia pasiryžimo išplėsti savo revoliucinę programą kaimynų tarpe. Kubos komunistai remia opozicines grupes jų pasikėsinime ginklu nuversti nekomunistines vyriausybes, sekančią Kubos pavyzdžiu.

Sekant R. Europos komunistų spaudą, krinta į akis, kad kone kasdien kas nors paskelbiamas iš P. Amerikos, ypač iš josios komunistų partijų ir jų maskuotų organizacijų veiklos. Tai daro įspūdį, kad Maskvos Internacionalas bus aistringai susidomėjęs P. Amerikoje.

270 savaitinių radijo valandų

Sov. Sąjunga ir jos satelitai veikia P. Amerikoje keliose srityse. Pirmiausia įprastos propagandos srityje: nuo šių metų pradžios Sovietų-Kinų blokas per savaitę skiria 270 val. radijo pranešimams; iš jų 270 val. 190 val. skiriama pranešimams bei agitacijai ispanų ir portugalų kalbom. Taip pat šių metų pradžioje Sovietų Mokslo akademija įsteigė institutą P. Amerikai tirti. Tas institutas apima P. Amerikos istorijos, politikos, ekonomijos ir kultūros tyrimą ir sudaro savo amerikiniams kolegoms puikią progą sueti ir kontaktą, suartėti, susidraugauti su sovietiniais mokslininkais. Be to, Maskvoje įsteigta nauja ministerija, kurios vadovu paskirtas buvęs sovietų ambasadorius Meksikoje, gerai pažįstamas P. Amerikoje Vladimir Basikin; jam pavesta pagerinti Sov. Sąjungos santykius su P. Amerika. Ir jau pradėta leisti Maskvoje knygas ispanų kalba, skirtas P. Amerikai; pradžiai iš rusų kalbos išversti Gagarino ir Titovo pranešimai apie jų keliones erdvėje.

Propaganda, pridengta prekyba

Prekyba yra antroji naudinga priemonė komunistų diplomatams P. Amerikoje laimėti didesniam prestižui bei populiarumui. Balandžio mėnesį Maskva atnaujino savo pasiūlymą Bolivijai pakolinti \$150 mil. Sovietų diplomatai iš pasiuntinybės Argentinoje buvo nuvykę į La Pazą ir pasiūlė Bolivijos sostinėje atidaryti prekybos parodą bei mugę. Vienas Kinijos tarybos direktorių tarptautinei prekybai plėsti Li Yen-mien per savo vizitą La Paze pareiškė, kad Kinija su Bolivija užmegsiančios prekybinius santykius. Čekoslovakija ir Lenkija stengiasi savo prekybą su Brazilija praplėsti, bet Kinijai ir Sov. Sąjungai iki šiol nepasisekė galutinai užmegti su Čile prekybos santykių, nors abi valstybės bandė savo prekes keisti į Čilės vari. Urugvajuje Sov. Sąjunga laimėjo — 1962 m. ji nupirks ¼ Urugvajaus mėsos eksporto.

Mezgamai kompanijų tinklas

Sėkmingai eina tarptautinių kompanijų tinklas

George BEN, B.A.**ADVOKATAS-NOTARAS**

praneša, kad persikėlė į naujas patalpas

1134 DUNDAS ST. W.

Toronto 3, Ont.

Telefonas LE. 4-8431

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.**TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS**

100 ADELAIDE ST. W.

Roca 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

International Driving School**WALDI**

859 COLLEGE ST.

Telefonas LE. 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

1 val. važinėjimo ir teorijos pamokos nemokamai.

PIJANINŲ TECHNIKAS

A. BRICKUS atlieka įvairius pijaninų remonto darbus ir sustygiavimus. Perka ir parduoda naudotus pijaninus. Telefonas LE. 7-3782.

Skaitytojai pasisako**DEL MEDICARE SASKATCHEWANE**

Sugrįžusi iš atostogų radau "T2" numerius su atsiliepimais ir mano išreikštą nuomonę dėl Medicare Saskatchewan. Abu oponentu nesuporto mano minties, nes abu mano, kad aš esanti prieš ligonių kasos įvedimą kalbamoje provincijoje. Bet taip nėra. P. Sukys visai šovė pro šalį, kalbėdamas apie senųjų žmonių Medicare. Šis projektas buvo iškeltas JAV prez. Kennedy, kad senieji žmonės už gydymą nemokėtų. Jo pasiūlymas senatorių buvo atmetas. Bet šis klausimas mūsų visai neliečia.

Cia eina klausimas apie gydytojų streiką prieš įvedimą socialinės medicinos apdraudimą pagal min. pirm. Lloyd pagidavimą. Gydytojai toje provincijoje niekur nėra pasisakę prieš ligonių kasos įvedimą, bet prieš projektą komunistinių pavyzdžių. Paskaitas kaip arbitras, lordas Taylor, kuris padėjo gydytojams ir valdžiai prie susitarimo priėmimo, pareiškė nuomonę, kad ligoninės ir gydytojai nebūtų kontroliuojami lokalinių įstaigų, kad gydytojai galėtų ir privačiai praktikuoti. Esą reikia vengti, kad gydytojai pasidarytų civiliniai tarnautojai. Taipogi esą labai svarbu, kad būtų išlaikoma ligonų paslaptis, kad ligoniai turėtų teisę pasirinkti sau gydytoją, kuriam jie tiki ir kurio pagalba jiems atrodė geriausia. Šiuos visus punktus negs Saskatchewan vyriausybės priimtas Medicare.

Ačiū Dievui, mes dar tebegyvename laisvame krašte ir min. pirmininkas Lloyd turėjo nusileisti, nes laisvų kraštų gyventojų dauguma, o ypačiai pačiame Saskatchewan, buvo streikuojančių gydytojų pusėje. Tokiu būdu gydytojai laimėjo 29 punktus, iš kurių svarbiausias, kad šalia valdinės Medicare, už kuri irgi reikia mokėti, gali egzistuoti privati apdrauda, kad gydytojams garantuojama laisva praktika, kad ligoniai gali pasirinkti sau gydytoją, kad Medical Care komisija negali apriboti ligos tyrimo, kad gydytojai turi teisę vartoti tas tyrimo priemones, kurias jų nuomone yra reikalingos tikros diagnostikos nustatymui ir vartoti tuos vaistus, kuriuos jie laiko naudingais.

Tokių būdų jie netapo civiliniais tarnautojais, bet paliko savo etiką atskinga profesija.

Baigdama noriu dar pabrėžti, kad remiantis lordo Taylor pareiškimu, ko-reguotasis Medicare Saskatchewan dabar yra geresnis, negu National Health Service Anglijoje. Ta proga noriu dar pasakyti, kad mūsų Ontario Hospitalization Plan yra labai geras, išskyrus mokėjimo sistemą. Teisingiau būtų, jei veikų proporcingas mokėjimas, nes da-

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė politiniame Lietuvos laisvinimo darbe

(Atkelta iš 2.psl.)

dami "susitarimą" ir "tradiciją". Aš būčiau be galo dėkingas tiems mūsų gerbiamsiems veikėjams, jei jie galėtų nurodyti to minimo "susitarimo" tekstą, vietą ir laiką, o taip pat — kas tą susitarimą yra padaręs. Man nėra žinomas joks "susitarimas" tarp PLB ir betkurių lietuviškų organizacijų ar politinių grupių. Savaimė suprantama, kad paskirų politinių grupių tarpusavio susitarimas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės nepa- reigoja bei nesaisto.

PLB politiniame Lietuvos laisvinimo darbe

Tebūnie leista šioje vietoje trumpai paanalizuoti, kas iš tikrųjų yra politinis darbas arba veiksmas ir kas yra kultūrinis. Vargu ar kas galėtų šias lietuviško darbo sritis griežtai atiboti, nes tai nėra įmanoma. Sakysime, suruoštas muzikinis koncertas, dainų šventė, ar tautinių šokių festivalis savyje yra kultūrinės apraiškos, jei jos atliekamos savųjų tarpe. Tačiau, jeigu mes pasiskiriame į tuos parengimus ir sveitimus — vietos politinių veikėjų ar net kultūrininkų, jau atliekame politinį veiksmą, nes demonstruodami savo kultūrinės vertybes reklamuojame ir savo tautą, primename jos tragediją ir valstybinės nepriklausomybės netekimą. Arba vietinėje tautinėje, ar pagaliau tarptautinėje, parodoje įrengiame lietuvišką skyrį su visokiomis ekspozitais, kurių tarpe kabo ir buvusios nepriklausomos Lietuvos žemėlapis. Parodą ir kartu lietuviškąjį skyrį aplanko

minios žmonių ir nemažas skaičius parodo atsimenos susidomėjimo lietuvių skyriumi, o taip pat neišvengiamai ir mūsų tautos ir valstybės tragedija. Ar bereikia įsivaizduoti ryškesnio politinio veiksmo, kaip šis? Pagaliau, ar kam nors atėjo į galvą klausimas, kam mes turime mokytį savo vaikus lietuvių kalbos? Tikrai ne tam, kad jie mokėtų dar vieną kalbą šalia kasdien vartojamos to krašto kalbos, bet tam, kad mokėdami savo tėvų kalbą ir pažindami savo kraštą bei jo praeitį jie ilgiau pasiliktu lietuviais ir garsintų Lietuvos vardą, tiek kultūriškai, tiek politiškai. Taigi, jau ir čia yra nemažas politinis atspalvis. O ką bekalbėti apie visus leidinius svetimosios kalbomis. Vasario 16-sios minėjimus su gausybe vietinių politikų svečių bei jų pasakytomis politinėmis kalbomis! Galime priskačiuoti šimtus įvairiausių, taip vadinamų "kultūrinių" darbų ir veiksmų, kurie iš tikrųjų be galo daug pasitarnauja Lietuvos vardo kėlimui, o tuo pačiu ir jos laisvės bylai. Sumuojant galime pasakyti, kad kiekvienas tautinis pasireiškimas, jei jis atliekamas viešai, norint pademonstruoti savo tautiškumą ar mūsų tautinės vertybės, jau yra politinis aktas.

(Bus daugiau)

VALDŽIOS TARNAUTOJŲ suvažiavimas Hamiltone pasisakė prieš premjero J. Diefenbakerio ekonominę taupymo programą. Esą diskriminuojami valdžios tarnautojai, kuriems buvo užšaldyti atlyginimų pakėlimai.**LIETUVIO ADVOKATO ISTAIGA****NEIMAN, BISSETT & SEGUIN**

Advokatai — Notarai

35 HAYDEN ST., Toronto, (arti Bloor ir Yong gatvių)

Telef. įstaigos: Telef. namų: WA. 4-9501. BE. 3-0973

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

420 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8023.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečdieniais uždaryta.

A. P. GARAZAS

1539 DUNDAS ST. W. LE. 5-9130 (prie Dufferin)

Visų rūšių automobilių mechaninis remontas. Automatinės transmisijos. Darbas sąžiningas ir garantuotas.

Sav. Ant. Paškevičius

J. BARAKAUSKAS**Elektros kontraktoriaus**

Visų rūšių elektros įrengimai ir pataisymai.

Tel. RO. 7-9947

24 Humberview Rd., Toronto.

..ŠYPSENOS..

Iš madų parodos Sov. Rusijoje

— Ir taip, draugai, jūs matote modelius, kurių niekur negalėsite užsisakyti, pasiūtus iš medžiagos, kurios niekur negausite pirkti... "Šluota" 12 nr., 1962.

Tu man, aš tau...

Vieno vizito JAV-bėse metu Toscanini buvo užkalbintas batus valančio berniuko. Dirigentas žvilgtelėjo į mažojo murziną veidą ir tarė:

— Mano batų nereikia valyti, bet jei tu nusiprausi veidą, aš tau duosiu dolerį.

Berniukas pranyko žaibo greitumu ir greit sugrįžo švariais, žibintais skruostais.

Kai Toscanini pasilenkė duoti jam banknotą, berniukas ramiai pareiškė:

— Ačiū, maestro, bet geriau pasilaikyk ir sau ir nedelsdamas nusikirpkite plaukus.

Nereikia pavydėti

Britai pasižymi ne tik humoru, pokštais, bet ir kraštutinumais. Tai neįsiskiria ir pačių didžiųjų. Churchillis, sakysim, žinomas kaip brandy mėgėjas, taip pat gerai valgo ir rūko cigarus. Net ir dabartinės ligos metu maistas ir išgeriamos degtinės kiekis padidėjo gydytojams geriau nustatyti o sveikatos stovį, negu termometras ar pulsas.

Tuo tarpu maršalas Montgomery nerūko, negeria svaiginamųjų gėrimų ir esti griežtas vegetaras. Kai 1945 m. po kapituliacijos pasikvietė į svečius vokiečių generolą von Thoma, keletą dienų vėliau parlamente Churchillis buvo klausinėjamas apie nelauktą įvykį.

— Vargšas vokiečių generolas, — pareiškė juokaudamas premjeras Churchillis, — nereikia jam pavydėti, ir aš syki buvau Montgomery pakviestas pietums...

Motorų ir laivų

(Outboard and Inboard)

DRAUDIMAI

Taip pat draudžiamė VASARNAMIUS ir KABINAS visoje Ontario provincijoje. Žemos kainos.

Prano Barausko agentūra

RO. 6-0811 ir

RO. 6-0832

(49 Cameo Cres., Toronto 9)

DR. J. MATULIONYTĖ**DANTŲ GYDYTOJA**

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais 2-9 val. vak., antadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9-5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENE**DANTŲ GYDYTOJA**

262 Roncesvalles Ave.

(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal susitarimą.

DR. E. ZUBRIENE**DANTŲ GYDYTOJA**

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS**DANTŲ GYDYTOJAS**

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto 4, (i rytus nuo Dufferin St.)

DR. V. SADAUSKIENE**DANTŲ GYDYTOJA**

129 GRENADIER ROAD

(2-rias namas nuo Roncesvalles) Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktorija BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

Akių specialistas**L. LUNSKY, R.O.**

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Iširia akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skausmą ir nerimą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., Toronto

Telef. WA. 1-3924

Dažai ir sienoms**popieris! VASKAS, SEPEČAL, TERPENTINAS**

SKY'S PAINT & WALLPAPER

891 DUNDAS ST. WEST

Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

DRAUDIMAI

TORONTO Ont.

Sv. Jono Kr. parapijos žinios

— Ši sekmadienė, rugsėjo 9 d., pamaldos metu minima Tautos šventė. Pamaldos už neseniai mirusius: Lietuvos kankinių arkivysk. Teofilijū Matulionį ir Lietuvos Nepriklausomybės akto signatarą prof. Mykolą Biržišką. Pamaldos baigiamos Lietuvos himnu.

— Ši penktadienė, pirmąjį rugs. mėnesį, rytinės pamaldos 7.30 ir 8 val., o vakare — 7.30 val. Penktadienį lankomi ligoniai. Vakarinės šv. mišios aukojamos už a.a. Adelę Mazey.

— Metinė maldininkų lietuvių kėlionė šiais metais įvyksta rugsėjo 16 d., sekmadienė. Reikėtų, kad ši kėlionė būtų plačiau išgirsta kanadiečių tarpe. Būtu gera, kad Midlande, Šiaurinės Amerikos kankinių vietovėje, minėtų dieną susiburtų galimai didesnis lietuvių skaičius prie Lietuvos Kankinių kryžiaus.

— Užsienio misijoms plėsti bei Scarborough kunigų misijonierių seminarijai išlaikyti ši sekmadienė, arkivyskupo patvarkimu, daroma speciali rinkliava.

— Ši penktadienė visi jaunimo choro choristai 6 val. vak. renkasi į sv. Jono Kr. parapijos salę pirmąjį repetitacijai. Priimami ir nauji choristai.

— Gerojo Ganytojo vasarvietės koplyčioje Springhurst bei sekmadienė pamaldos 11 val.

— Sutuokta: Wayne Fitzgerald ir Valentina Varneckaitė.

— Pakrikštyta: Kristina Danutė Garbaliuskaitė.

Svečiai redakcijoj

Kun. J. Matulis, New Haven, JAV, klebonas ir aktyvus veikėjas, užsiprenumeravo "T. Z."

Kun. P. Totoraitis iš Newarko, JAV, aplankė savo gimines ir "T. Z.", kur užsimokėjo prenumeratą.

Muz. Vyti. Marijošius su ponia ir jos seserimi p-le Steponaityte ilgo savaitgalio proga aplankė gimines — sol. Br. Marijošius šeima, bičiulius, "T. Z." ir tapo jų prenumeratoriu. P. Marijošienė užsiprenumeravo žurnalą "Motėris".

Tramvajų bilietai moksleiviams yra parduodami 10 už \$1. Jie galioja tik mokyklos dienomis moksleiviams, kurie yra jaunesni kaip 18 m. amžiaus. Mokyklos tam tikslu išduoda pažymėjimus.

Padėkite išaškinti žmogžudystę

Toronto policija kreipiasi per spaudą į visus gyventojus prašydama padėti išaškinti Julijus Wolanski, 16 m. amž., nužudymo aplinkybes. Asmuo, pagal kurio nurodymus bus suimtas nusikaltėlis ar nusikaltėliai, gaus atlyginimą — \$3.000. Pageidaujant, žinias suteikusiojo pavarde nebus skelbiama.

J. Wolanski rugpjūčio 7 d. išėjo iš savo namų 331 Wallace Ave. į vieną mokyklą Eglinton-Yonge rajone laikyti papildomų egzaminų. Neva tam reikalui nepažįstamas asmuo per telefoną sakęs. Jos persautas lavonas rastas griovyje rugsėjo 12 d. Etobicoke, Albion Rd. ir Indian Line.

Išeidama buvo apsirėmusi baltu orlon megztuku su sagomis priekyje, balta taškuota bluze su segama ant nugaros, žalsvu medvilniniu sijonu, rudais žemais batais; nešėsi šiaudini, plastiką dengtą rankinuką, kurioje vienoje pusėje buvo nupiešti trys žuvažiojai.

\$3.000 skiria Attorney General ir Toronto policija. Premija galioja iki 1963 m. rugp. 15 d. Ką nors žinantieji apie šią žmogžudystę prašomi skambinti tel. EM. 2-1711.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusi sekmadienė buvo atlaikyti šv. mišios už a.a. arkiv. Teofilijū Matulionį. Po Mišių buvo specialios pamaldos, kurių metu savo žodyje kleb. T. Placidas nušvietė kankinio velionies didvyrišką asmenybę, iš kurios srovės stiprybė ateities kartoms.

— Giliai užjaučiame J. Karką ir K. Jeneliūną bei jų šeimas, Lietuvoje mirus jų motinoms.

— Ši šeštadienė, 8 val. ryto, bus laikomos šv. Mišios už a.a. Barborą Treigienę. Seimos artimuosius kviečiame dalyvauti.

— Šis penktadienis yra mėnesio pirmasis. Mišios — 7 ir 8 val. ryto ir 8 val. vak. Klausomos išpažintys, dalijama Komunija.

— Būtinga parapijos salėje vėl pradėdami ši penktadienį.

— Siekiant pagyventi liturginį judėjimą Toronto arkivyskupijoje, ši rudenį visose parapijose bus pravedamas liturginis kursas pamokslais ir praktikomis. Ši sekmadienė šv. Juozapo seserų vienuolynė, 3377 Bayview Ave., Wil- lowdale priemiestyje bus viso Toronto pasauliečių katalikų bandomoji liturginė diena. Programa prasidės 1 val. p.p. ir baigsis 4 val. p.p. Dialogines Mišias laikys J. E. vysk. F. Marrocco, o pamokslą sakys J. E. arkiv. P. Pocock. Tikintieji kviečiami gausiai dalyvauti.

— "Aušros" stovykloje paliktus vaikų diktus prašome kiek galima greičiau atsiimti iš klebonijos.

— Šios savaitės gale T. Placidas oficialiai reikalais įvyksta į JAV, kur turės pasitarimą su T. provincijolu ir atstovaus Kanados Liet. Kunigų Vienybę kunigų suvažiavime Niujorke. Jis kartu paims pranciškonų gimnaziją lankančius berniukus, kurių po 2 yra iš Toronto, Hamiltono ir Simcoe. Iš Toronto gimnazijon vyksta R. Petrauskas ir R. Danaitis.

— T. Paulius, grįžęs iš atostogų, vėl įsijungė į parapijos darbą.

— Parapijos choras repetitacijos pradeda šią savaitę. Šiuo laikų jis bus daromas tik trečiadieniais 7.30 val. vak. Kviečiame visus buvusius ir naujus choristus.

— Pakrikštyta: Algirdo ir Kazimiero Povilonių sūnus Edvardas Paulius; Alfonso ir Aldonos Toraitiū dukrelė Ramona Patricia; Gustavo ir Valentino Budnikų sūnus Richardas Vilimas Antanas. Tėvelius nuširdžiai sveikiname, o vaikūčiams meldžiame Dievo palaimos.

— Praėjusi ketvirtadienį, rugpjūčio 30 d., susirinkę Prisikėlimo parapijos kooperatyvinio bankelio iniciatoriai išrinko bankelio valdybą ir kitus jo valdomuosius organus. Valdybon išrinkta: dr. S. Cepas — pirm., V. Kolyčius — vicepirm., V. Matulaitis — išd., L. Matukas — sekret. ir J. Petrauskas — specialieji reikalams. Kredito komisijon išrinkta: Al. Kuolas, B. Sakalas ir J. Dvilaitis. Revizijos komisijon išrinkta: inž. S. Vaitiekūnas, J. Tamulionis ir A. Kiškis. Prisikėlimo parapija šią pirmą bankelio valdybą ir kitus jo valdomuosius organus nuširdžiai sveikina, linkėdama sėkmingo darbo. Bankines operacijas numatoma pradėti dar šį mėnesį.

Stp. Bučmės iš Dayton, Ohio, veiklus vietos vyčių veikėjas, grįždamas iš Newark vyčių seimo, aplankė Toronto savo pusbroli Tėvą Kornelijū, OFM, bei kitus pažįstamus ir "T. Z.". Grįždamas į Dayton sustojė Windsor ir dalyvavo IX-je Kanados Lietuvių Dienoje. Jis yra senas "T. Z." skaitytojas; apmokėjo prenumeratą už 1963 m. ir paukojo \$2. Ačiū!

Lietuvių mokykla Toronto mokslo metus pradeda šeštadienį, rugsėjo 15 d., 9 val. rytą šv. Pranciškaus mokykloje. Šiuo metu sudaromas mokytojų sąstatas ir tiriama galimybės mokykloje gauti daugiau patalpų.

Maldininkų kėlionė į Midlandą rugsėjo 16 d. Visi kviečiami gausiai dalyvauti! Mišios bus šventovės bažnyčioje 11 val. ryto. Po jų iki 2 val. pertrauka pietums, šventovė apžiūrėti, pasivaikščioti ir pailsėti. Kryžiaus Kelias bus 2 val. p.p. Po Kryžiaus Kelio bus pamokslas prie lietuviško kryžiaus ir palaiminimas bažnyčioje. Kurie Midlandan norėtų vykti autobusais, prašom nelaukiant registruotis Prisikėlimo parp. raštineje. Jei bus pakankamas skaičius norinčių jais vykti, autobusai bus nusamdyti. Vieno autobuso kaina — apie \$120, o vieno asmens kėlionė ten ir atgal — tarp \$3 ir \$4.

K. L. K. Fed., Toronto sk.

SLA 236 kuopos susirinkimas, pirmas po vasaros atostogų, įvyksta rugsėjo 26 d., sekmadienį, Lietuvių Namuose.

Delegatų, dalyvavę SLA organizacijos seime, padarys pranešimus. Taip pat bus susirinkimo kuopos narys A. Pundzius, nepersekančia aplankęs Kalifornijos lietuvių, pasidalins savo įspūdžiais. Pradžią 1 val. p.p.

Lietuvių Vaikų Namuose dar yra vietos vaikams. Lietuviai tėvai prašomi siųsti savo vaikus į lietuvių vaikų darželį nuo 3-6 metų visai dienai ar pusės dienos. Baigę šį darželį vaikai yra pilnai paruošti pirmajam skyriui. Smulkesnės informacijos galima gauti skambinant telefonu LE. 4-5773.

Prof. kun. Stasys Yla šventinis Siluvos Marijos bareljefą Lietuvių Vaikų Namuose ne rugsėjo mėn. 9 d., bet spalio 14 d. Visa lietuvių visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

Br. Vaškėlis, PLB v-bos narys, atstovavo valdybai Liet. Dienoje Windsor. Yra parvykęs atostogų iš Filadelfijos, kur dėjo un-te kaip lektorius ir rašo disertaciją apie poetą J. Baltrušaitį.

Toronto Vyrų Kvartetas, atostogavęs virš dviejų mėn., rugsėjo pirmoje pusėje vėl pradeda repetitijas. Turi numatę paruošti naują repertuarą ateinančios žiemos sezonui. Be to, bus ruošiamas ar tejamam koncertui Čikagoje.

Ligonijų slaugymo kursai Kanados Raud. Kryžiaus kėlionės metais rengia ligonijų slaugymo kursus Toronto, 460 Jarvis St. Jie trunka 18 savaitių. Kursantams dvi valandos ir savaitė yra mokomos teorinės ir praktinės kaip naudoti ir žymėti termometra, prausti ligonius lovoje, aprišti žaizdas, kišti lovas, patogiai užlaikyti ligonį lovoje. Taip pat dėstomi — masažai, maitinimas, motinos ir vaiko priežiūra, ligoniu su užkrečiamomis ligomis priežiūra ir t.t.

Baigusius kursus gali tapti slaugėmis-savaronėmis arba gauti nuolatinį darbą Toronto General ligoninėje, vaikų sveikatos Centre, The Central Palsy centre ir Raud. Kryžiaus kraujo priėmimo klinikoje. Artimiausi kursai numatomi rudens metu. Registruotis telef. 923-6692, local 24. Registracijos mokestis — \$1.00.

Papiginti bilietai. Toronto simfoninis orkestras savo lankytojams siūlo pirkti bilietus visai eilei koncertų iš karto. Šiems metams sudarytos serijos po 15 koncertų. Jų kaina — nuo \$12 iki \$50, t.y. nuo 80 ct. iki \$3.33 koncertui. Pirkėjas, pirkdamas seriją bilietų, sutaupto po 50%. Muzikos mėgėjai kviečiami pasinaudoti šia nuolaide. Smulkiau žiūrėti skelbimą 8 psl.

Springhurst Beach, prie lietuvių bažnyčios parduoda sklypas ir vasarnams. Imokėti \$100. Tel. 485-2721

DAŽYTOJAS — DEKORATORIUS

• Įvairūs dažymai
• Natūralaus medžio iššagimas
• Popieravimas ir t.t.
Skambinti:
KAROLIS ABROMAITIS RO. 9-7044

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni pigia kaina. P. Ambakas. Tel. WA. 7-2815. Namų AM. 1-0537.

BALTIC MOVERS

Baldų pervedimas Toronto ir tolimomis distancijomis. Visas vežimas turas apsaugos. Vežiamas kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudburį ir kitur. 30 DEWSON ST. TORONTO

Lietuvių studentų žinios

DRAMOS VAKARĄ rengia studentų ateitininkų stovykla rugsėjo 8 d., šeštadienį, 7.30 val. v., Detroit, Mich., Ukrainian National Temple, 4655 Martin. Bus suvaizdinta B. Pūkelevičiaus premijoto veikalas "Auksas žais" ištrauka. Dalyvaus rasyt. P. Jurkus. Vakaras bus baigtas šokiais.

GABI LIETUVAITE. — Niagara Falls gyvenanti lietuvaitė Jūratė Balaitė per birželio mėn. XIII klasės abiturientų egzaminus gavo iš 9 dalykų vidurkį 78,6. Ji studijuos kalbas. Jau priimta į Toronto un-tą.

STUDENTAMS IR ABITURIENTAMS. — LSRB paskirtas premijas gali gauti tie studentai — T.U., R.L., T. College, — kurie perėjo į aukštesnį kursą su I ar II honors, o abiturientai, kurie per birželio mėn. XIII klasės egzaminus gavo iš 9 dalykų vidurkį ne mažiau kaip 70.

Prašymus galima paduoti iki š.m. rugsėjo 15 d. LSRB valdybos vardu: 403 Durie St., Toronto 9, Ont. Prašymų formas galima gauti parapijų raštine. Prie prašymo reikia pridėti egzaminų rezultatus — originalą ar foto kopiją. Informacijas teikia tel. RO. 2-9752. LSRB valdyba

NAUJAI ISTOJE STUDENTAI į Toronto un-tą ir kitas aukštesias mokyklas kviečiami įstoti nedelsiant į lietuvių studentų sąjungą. Apie įstojimą į studentų organizacijas galima gauti informacijų tel. RO. 9-7051. LSS valdyba

SKAUTŲ AKADEMIKŲ STOVYKLA LA Morphet, Ont., prie Eero zero suilaukė gausaus būrio stovyklautojų iš JAV ir Kanados — apie 80. Stovykla įsikūrė United Church stovyklinės patalpose. Rugsėjo 2 d., sekmadienį, pamaldas atlaikė kun. Pr. Gaida, "T. Zib." redaktorius. Kita sekmadienį yra pažadėjęs atvykti T. dr. T. Žiūraitis, O.P. Pirmąją paskaitą apie naujas srovės lietuvių literatūrą skaite prof. R. Šilbajoris iš Oberlin, Ohio, antrąją — kun. Pr. Gaida — apie vedybas su svetimtaučiais, trečiąją —

Iskyla N. Wasagon! Prisikėlimo Parapijos Vyrų Draugija ryžosi suorganizuoti rugsėjo 15 ir 16 d. rudens iškylą Tėvų pranciškonų stovyklavietėn. Ji sutaptų su maldininkų kėlionė į Midlandą. Seimos ir pavieniai asmenys gali vykti į Wasagą jau šeštadienio rytą. Apstipojimas ir nakvynė ne parepinotos stovyklos patalpose. Šeštadienio vakare, rugsėjo 15 d., 5 val. įvyks draugijos susirinkimas, bus paskaita su diskusijomis ir vaišės. Sekmadienio rytą visi vyks į Midlandą ir, iškilimė pasibaigus, grįžta atgal į stovyklą, kur nusimaudė ir pasistiprinę skirstosi į namus. Nakvynė rekomenduojama pasiminti savo patalynę ir maisto. Mielai kviečiami dalyvauti ir ne nariai! Smulkesnį informacijų teirautis prašom pas V. Sonda. RO. 9-0671 arba pas A. Stuiškį, RO. 9-5692.

K. Vyrų Dr-jos vaidyba

Restorinė Santarvė ilgo savaitgalio dienomis turėjo savo organizacijos suvažiavimą Springhurst. Toronto skyriaus pirminkas yra Aug. Kuolas.

Dr. K. Ostrauskas iš Filadelfijos atostogų proga aplankė savo gimines Sarūnus. "T. Z." redakcijoj įgokai triušė peržiūrėdamas visus kompleksus iki 1960 m. ir rinkdamas medžiagą leidiniui apie lietuvių parašytas knygas, straipsnius, recenzijas 1945-1960 m. laikotarpyje. Jis yra peržiūrėjęs ir kitų laikraščių to laikotarpio kompleksus. Torontiečiams jis yra žinomas iš "Kanares", kuri buvo suvaizdinta teatro mėgėjų sambūrio "Sietynas". Autorius gyvena Filadelfijoje ir dirba kaip un-to muzikos bibliotekos vedėjas. Ten yra parašęs lituanistinę disertaciją ir gavęs daktaro laipsnį. Yra parašęs naują dramą kūrini "Žalioji lankelė", kuri žada išleisti drauge su ankščiau "Lit. Lankuose" skelbtu kūriniu "Pypke".

Dėmesio namų savininkai!

Atlieku įvairius namų vidaus bei lauko remontus. Darbas geras. Kaina pigi.

BR. AMBAKAS
Tel. LE. 7-2815

ORCHARD LODGE LAKE SIMCOE, ORCHARD BEACH

Gražiausia vieta vasaroti ir savaitgaliui praleidimui. Kambariai ir kabinos su visais patogumais. Salė su likeriu leidimui, nuomojama įvairiems pobūviams. Dėl platesnių informacijų kreiptis: 405 Lakeshore Rd., Keswick, Ont. Tel. GR. 6-4053 arba Toronto LE. 3-8733 Savininkai: J. Zavys ir J. Baronaitis

Slankydami Toronto

nepamirškite užsukti lietuviškon dovana, suvenirų, ir įvairių reikmenų krautuven

"The Times"

1212 Dundas St. W. Tel. LE. 2-9547
J. BERZINSKAS
Užsakymai priimami ir pastu.

MONTREAL, Que.

J. Kardelis, Stp. Keskaila ir Pr. Rudinskis buvo nuykę į Windsorą dalyvauti IX Liet. Dienoj kaip KLB krašto valdybos atstovai. Pirm. Stp. Keskaila, sveikindamas LD dalyvius, pasakė ugningą kalbą. Kr. valdybos nariai buvo nuykę Windsorą ir prieš LD datą, kai buvo ten iškilę nuomonų skirtumai. Kr. valdybos parama bei patarimai prisidėjo prie IX LD pasisekimo. Šiuo metu kr. valdyba ruošia jubilėjinę Kanados Liet. Bendruomenės Tarybos sesiją Otavoj rugsėjo 15 d. Ta proga planuojamas vizitas vyriausybės, vainiko uždėjimas ir kt.

"Lito" valdybos ir komisijų pirmas posėdis po vasaros atostogų — sekmadienį, rugsėjo 9 d. 8.30 val. ryto banko patalpose prie AV parapijos salės.

Quebeco kredito unijų sąjungos valdyba rugsėjo 8 d. 1.30 val. p.p. Queen Elizabeth Hotel šaukia nepaprastą visų šios provincijos kredito unijų atstovų suvažiavimą svarbiems vidaus klausimams apsarstyti.

Pasitikiama kredito unijomis dar susiprino Quebeco parlamentutarai, kad miestų savivaldybės gali laikyti savo pinigus netik didžiūsiuose bankuose, bet ir kredito unijose. Tuo tarpu mes, lietuviai, vis dar jų bijojame ir užmenkas palūkanas savo pinigų laikome mums svetimuose bankuose.

P. R.

Nugalėjom didžiausią savo priešą

I ETUVOS GFN. KONSULO DR. J. ZMUIDZINO KALBA IX LD DALYVIAMS.

Tėvynės laisvės trokšdami ir vienybės siekdami, prieš dvejus metus susirinkome į Pirmą Lietuvos Dieną Hamiltone. Ir nuo tada į ją — ta Diena tapo metiniu lietuvių tautinių pelerinazių, kuris, skleidamas brolišką paguodą, šaukia ir telkia Kanados lietuvių ir dvasinį karą už Lietuvos laisvę. — Tad aš ir sveikinu kiekvieną lietuvių, čia atvykusį, kaip tikrą karį savanorį, dalyvaujantį šiame šventame dvasiniame kare už Lietuvos išlaisvinimą.

Nesitanti pilnai įvertinti šių devyntų dienų laimėjimų, vis dėlto galima drąsiai teigti, jog tų dienų tautinis, kultūrinis, moralinis ir politinis spindulavimas nulėmė, didžią dalimi, du labai reikšmingus laimėjimus: — visų pirma, mes nugalėjom, nemazam laipsnyje, didžiausią savo priešą: mūsų pačių tarusavę nesantika. Antra, susilaukėme sėtingos Kanados visuomenės ir jos vyriausybės didelių simpatijų pavergtos Lietuvos atžvilgiu. O kad tai yra

Gen. konsulas dr. J. Zmuidzinas su ponia praėjusi savaitgalį aplankė lietuvių bičiulį adv. Artūrą Maloney su ponia. Atostogaujantį Thunder Beach prie Midland. Adv. Maloney pasidžiaugė Lietuvos konsulato pilnu pripažinimu iš Kanados vyriausybės pusės.

Klier. J. Staškevičius, kaip patirta iš Romos, bus šventinamas subdijakonu rugsėjo 22 d. Jis gyvena sv. Kazimiero liet. kolegijoj ir yra klierikų dekanas, teologija studijuoja Gregorianum un-te. Galimas dalykas, kunigų jis bus įšventintas dar šioms Kalėdoms.

Saudi Arabijos ir Jerdano karaliai nutarė sujungti savo karaliumes po bendra abiejų sutarta vadovybe. Einama prie unijos.

Užsisakykite dabar Toronto Symphony 1962-1963 metų koncertų bilietus.

15 DVYGUBU antradieniais ir trečiadieniais abonentinį koncertų.

WALTER SUSSKIND muzikos direktorius.

Svečiai dirigentai: JOSEF KRIPS, SIR MALCOLM SARGENT, THOMAS SCHIPPERS

Pianistai: VAN CLIBURN, VLADIMIR ASHKENAZY, LEON FLEISHER, LUBOSHZUTZ, N. MENOFF, ANNE FISCHER, WILLIAM AIDE (Canada Council Award Winner)

Smuikinkiniai: ISAAC STERN, WANDA WILKOMIRSKA

Violončelistai: ROHAN DE SARAM

Sopranai: HILDE GUEDEN, TERESA STRATAS

Gitaristai: PRESTI ir LAGOYA

Užsiskant bilietų kainos: \$12 — \$18 — \$30 — \$36 — \$50

Vietų planas gaunamas Symphony įstaigoje, 178 Victoria Street, nuo 10 val. ryto iki 4 val. p.p. Dar galima gauti gerų vietų: PIRMAS SERIJOS KONCERTAS SPALIO 30-31 D.

— Massey Hall —

Taupyk ir skolinkis savo KREDITO KOOPERATYVE "LITAS"

SANTAPOS PILNAI APRASTOS, PASKOLOS LENGVAI IR GREITAI DUODAMOS BETKOKIAM GERAM TIKSLUI. BANKAS VEIKIA: sekmadieniais nuo 10.30 — 1 val. p.p. Aušros Vartų parapijos salėje. Šeštadieniais: 1451 Crawford Bridge Ave., Verdun: pirmadieniais nuo 10 — 12 val. ir nuo 7 — 8 val. v. trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 — 8 val. vak. 3907 Rosemont Blvd. (West of Pie IX): trečiadieniais ir penktadieniais nuo 3 — 8 val. ir šeštadieniais nuo 10 — 12 val.

PASKOLŲ REIKALAI kreipis pas ved. padėjėją P. Rudinską Rosemonte darbo valandomis tel. RA. 2-2472, kitu laiku — tel. HU. 1-2957.

Pirm. J. BERNOTAS, UN. 6-2065 • V. d. D. JURKUS, PO. 7-4280

AL GARBENS REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont. Telefonai: LE. 6-2738. LE. 6-2664

Vakaras — HU. 9-1543.

DUNDAS — BROCK. Dvi krautuvenės ir 4 butai, geros pajamos, vandenu alva apšildoma. Didelis sklypas su vaismedžiais. Savininkas išvyksta į Ameriką. Prašoma kaina \$36.000.

SUNNYSIDE — HIGH PARK. 11 kambarių, atskiras plytų namas, vandenu alva šildomas, moderniški įrengtas, atskiras butas 4 kambarių 1-me augšte. Didelis sklypas, garažas. Prašoma kaina \$23.000.

RUSHOLME — DUNDAS. \$15.500 pilna kaina. 8 kambariai per 3 augštus, gražiai įrengtas, geras nuomavimui, arti susisiekimo ir krautuvių. Įmokėti apie \$2.500. Vienas murgičius balansui.

JANE — ANNETTE. \$17.000 pilna kaina. Atskiras, rauplėtų plytų namas. 6 kambariai ir saulės kambarys. Garažas.

DU OKIAI. \$18.500 pilna kaina už abu, įmokėti apie \$6.000, balansas 10 metų 6%. Abu ūkiai po 100 akrų žemės su upeliu. Abu ūkiai su visais atskirais ūkiu trobesiais, gera žeme, tinka gyvulių auginimui arba mišriam ūkininkavimui. Randasi prie Dundelk, Ont.

Pas mus randasi daug naujai registruotų pardavimų High Park ir Parkdale rajonuose. Dėl informacijų skambinkite A. GARBENIUI.

A. + A.
URSULEI KARKIENEI mirus Lietuvoje, jos sūnų Joną Karką ir artimuosius nuosirdžiai užjaučia —
Lietuvių Studentų Rėmėjų Būrelis

Vasario 16 akto signatarai, kultūrininkui, mokslininkui, kovotojui už lietuvių kalbą ir teises
Profesoriui MYKOLUI BIRZISKAI mirus, jo artimiesiems —
Profesoriui VIKTORUI BIRZISKAI, dukterims ir žentui, nuosirdžiai užuojautą reiškia
Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba

A. + A.
VALENTINAI PARANSEVICIENEI netikėtai mirus, jos vyrą Joną Paransevičių, dukrelę Audronę, sūnelius Donatą ir Edvardą nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė
Z. A. Valčiūnaitis ir šeima
Oakville